

Notariaat magazine

maandelijks informatie- en opinieblad
voor en over het notariaat

editie 11 | november 2014 | jaargang 14

*Levenstestament:
een vergelijking
met het buitenland*

8

*Nieuwe impuls
voor veilen
bedrijfsroerendgoed*

16

*Werkkostenregeling
per 2015
verplicht*

22

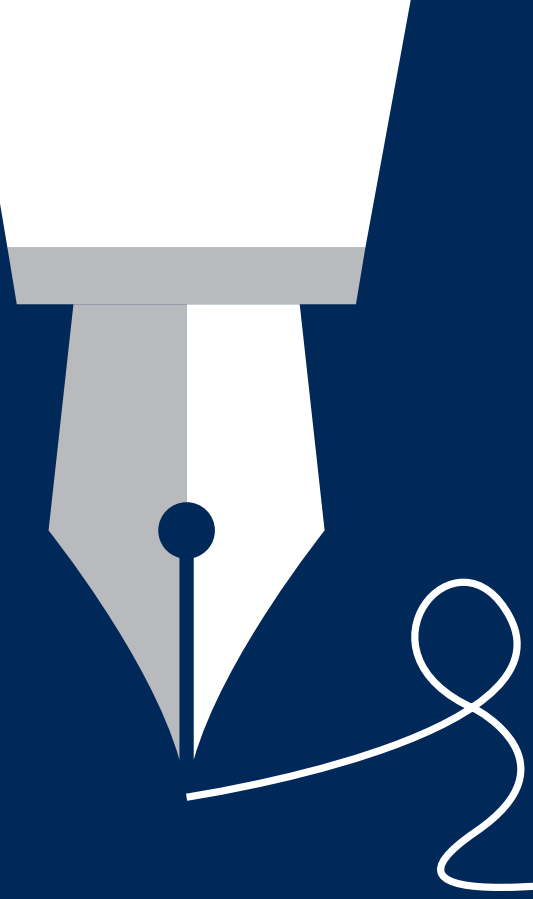

Jaarcongres KNB

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Sdu UITGEVERS

"Dankzij de arbeidsongeschiktheidsverzekering van M is mijn financieel dossier op orde"

M-VERZEKERINGEN

Dossier op orde

Arbeidsongeschiktheid heeft een grote impact op uw leven en carrière. Weet u wat er gebeurt met uw inkomen als u door omstandigheden niet meer kunt werken? Een AOV kan uw wegvallende inkomen (deels) opvangen. De AOV van M-verzekeringen geeft u zekerheid en zorgt ervoor dat uw financieel dossier op orde is; voor nu en in de toekomst.

M biedt als specialist verzekeringen voor advocaten, notarissen, accountants en andere business professionals. Door onze inkoopkracht kunnen wij scherpe premies bieden voor een zeer complete dekking. Ook uw dossier op orde met M? Kijk voor ons complete aanbod op www.m-verzekeringen.nl of neem gerust contact met ons op.

M-VERZEKERINGEN.NL

Ringbaan West 240 • Tilburg • T 013 594 28 28 • m@mutsaerts.nl

CIB Centraal InkoopBureau
Dé kantoor specialist voor notarissen

Notarieel aktepapier van het CIB:

AKTEPAPIER VAN EEN HOGERE KWALITEIT MET LAAGSTE PRIJS GARANTIE ÉN LEVERTERMIJN VAN 1 DAG!

- Nergens voordeliger: altijd tenminste 5% onder de marktprijs
- Producent van aktepapier: u koopt bij de bron
- Het best beveiligde papier in zijn soort
- Conform de Verordening aktepapier van de KNB
- NEN2728-gecertificeerd voor duurzaam archiveren
- Verkrijgbaar in kwaliteitssoorten Eminent en Confident
- Al leverbaar vanaf 1 doos à 6 pakken per soort
- Op werkdagen vóór 14:00 uur besteld, de volgende werkdag in huis!

Het notarieel aktepapier van het CIB is het best beveiligde papier in zijn soort:

- Gecentreerd watermerk met het logo van de KNB.
- **Als enige in de markt 'optisch dood' papier als extra beveiliging:** het document licht bij aanstraling met Ultra Violet (UV)-licht niet op. Als (een gedeelte van) het document toch oplicht, kan dit een aanwijzing zijn dat er in de tekst iets veranderd is. Een vals of vervalst document zal dan ook onmiddellijk opvallen.
- **Als enige in de markt voorzien van microtekst als extra beveiliging:** de oranje vouwlijn aan de linkerzijde van het papier bevat microtekst welke leesbaar is onder een loep.

Bel ons nu voor een gratis proefpakket en oordeel zelf:

079 36 38 400

aktepapier.cib.nl

CIB Centraal InkoopBureau BV Postbus 330 2700 AH Zoetermeer
telefoon: 079 36 38 400 e-mail: aktepapier@cib.nl

Neem het Leger des Heils op in uw testament

Steun het werk van het Leger des Heils. Vraag een gratis informatiepakket aan via de site of bel (036) 539 81 62 voor een vrijblijvend gesprek.

www.legerdesheils.nl/nalaten

doen wat we geloven

Ons nieuwe adres opzoeken duurt langer.

Binnen 5 minuten je huis verkocht.

NIEUWE LOCATIE

Rode Hoed
Keizersgracht 102
Amsterdam

Eerste Amsterdamse Onroerend Goed Veiling

Het veilinghuis dat meer biedt.

mva.nl/veiling

8 Zoveel landen, zoveel smaken

Het levenstestament heeft een grote vlucht genomen. Dat maakt nieuwsgierig naar hoe het in andere landen is geregeld. Vergelijken van regelingen is lastig, maar toch: een poging tot een korte vogelvlucht, met een accent op België.

16 Van ratjetoe naar transparant en gestructureerd

Het veilen van bedrijfsroerendgoed gaat op de schop. In plaats van één veiling voor zowel woningen als bedrijfspanden komen er in 2015 aparte veilingen voor bedrijfsroerendgoed. Hierdoor willen notarissen meer aandacht geven aan het veilen van bedrijfspanden. Dit moet zorgen voor transparantie, structuur én een hogere opbrengst.

Beroeps- en praktijkuitoefening

- 32 Regeling tarieven Kadaster gewijzigd
- 33 Convenant samenwerking tussen Kadaster en BFT
- 33 Tweede Kamer wil meer inzicht in cijfers faillissementsfraude
- 33 Close up: Sabine Heijning
- 34 VVD benieuwd naar rol BFT bij begrotingsbehandeling V&J
- 34 Uitvoeringswet Europese Erfrechtverordening aangenomen
- 34 Registermediator moet duidelijke scheiding aanbrengen tussen professies
- 35 Achmea Bank wijzigt procedure aanleveren gegevens voor hypotheekakte
- 35 KNB Cursusagenda

Verder in dit nummer

- 6 Nieuws
- 12 Stelling: 'Geen toegevoegde waarde notaris bij computergestuurde loterijen'
- 15 Column Nora van Oostrom-Streep
- 19 Terugblik: Erna Kortlang
- 24 Werkbezoek CDA over levenstestament
- 26 Grensoverschrijdende omzetting Frigoglass
- 28 En verder: Bep Bergman
- 30 Opinie
- 31 Specialisten
- 32 Column Franc Wilmlink
- 36 Tuchtrect
- 38 Personalia
- 38 Kanocolumn

‘Wij zijn minder benauwd voor het onbekende’

20 KNB-jaarcongres ‘Notaris over de grenzen’

Op vrijdag 3 oktober vond in het Nieuwe Luxor Theater in Rotterdam het jaarcongres ‘Notaris over de grenzen’ van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) plaats. Zo’n negenhonderd (kandidaat-)notarissen en genodigden werden die dag bijgepraat over internationale notariële ontwikkelingen.

22 Vrije ruimte, gerichte vrijstelling en nihilwaardering

Per 1 januari 2015 krijgt iedereen die personeel in dienst heeft te maken met de werkkostenregeling. Om vervelende financiële verrassingen te voorkomen, is het slim om nu al voorbereidingen te treffen.

OP DE COVER

Tijdens het KNB-jaarcongres werden de bezoekers met elkaar verbonden. Lees hierover meer op p. 20.

Notariaat Magazine
editie 11, november 2014

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.350 notarissen en 1.650 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat Magazine verschijnt eenmaal per maand, met uitzondering van de maand augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Joris Drost (redacteur), Clemens van Gessel (correctie),
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Wilma van Hoeflaken, Roel Ottow,
Tatiana Scheltema, Berdine Vos-Vegter,
Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Wouter Burgerhart, Mark Jonker Roelants, Joyce Leemrijse, Hens Meengs, Nora van Oostrom-Streep en Mariska Dalmijn-Verkooijen

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers,
Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: Drukkerij
Senefelder Misset, Doetinchem

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 111,73 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden

Abonnementenadministratie:
Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Sales & Services, Gerrit Kulsdom Postbus 2317, 1620 EH Hoorntelefoon: 0229 21211, fax: 0229 270404
e-mail: administratie@salesandservices.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervaardigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de toestandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Blok: 'Soepel omgaan met schenkingsvrijstelling'

Mensen die in 2014 een eigen woning hebben die in aanbouw is, kunnen ook volgend jaar gebruikmaken van de tijdelijk verruimde schenkingsvrijstelling. Voorwaarde is dat ze in 2014 minimaal de eerste termijn van het aankoopbedrag voor de nieuwbouwwoning hebben voldaan. Minister Stef Blok (Wonen en Rijksdienst) geeft hiermee antwoord op Kamervragen van Kamerlid Henk Krol (50Plus/Baay-Timmerman).

Krol stelde begin oktober vragen over het bericht dat de schenkingsvrijstelling nieuwbouw volgens de Vereniging voor ontwikkelaars en bouwondernemers (NVB-bouw) in feite al verlopen is. Volgens

NVB-bouw zouden kopers van nieuwbouwwoningen nu al geen gebruik meer kunnen maken van de verruimde schenkingsvrijstelling, terwijl deze maatregel eigenlijk pas per 1 januari 2015 afloopt. Ook Netwerk Notarissen berichtte dat de verruimde schenkingsvrijstelling nog gebruikt kan worden voor huizen die na dit jaar worden gekocht.

EIGENDOM WONING PER 2014

Blok stelt dat schenkingen die worden gebruikt voor onderhoud of verbetering van de woning nog tot 1 januari 2017 kunnen worden besteed. In tegenstelling tot berichtgeving door Netwerk Notarissen kan volgens de minister alleen gebruik worden gemaakt van de tijdelijke verruimde vrijstelling voor

verbetering of onderhoud als de ontvanger van de schenking in 2014 al de eigen woning bezit. Daarbij geldt bovendien dat de schenking voor 1 januari 2015 moet zijn ontvangen.

Nalatenschap belangrijke bron van inkomsten voor goede doelen

Na donaties en giften vormen nalatenschappen de belangrijkste bron van inkomsten uit eigen fondsenwerving voor goede doelen. Het gaat om een bedrag van ruim 207 miljoen euro. Dat is een stijging van 11 procent ten opzichte van het jaar daarvoor. Dit blijkt uit het Goede Doelen Rapport 2014 van brancheorganisatie VFI. Bij organisaties op het gebied van internationale samenwerking en bij natuur, milieu en dieren was er echter sprake van een daling van de inkomsten uit nalatenschappen. Van de totale inkomsten uit nalatenschappen kwam 77 procent ten goede aan de 25 aan het

onderzoek deelnemende grote organisaties, 20 procent aan de middelgrote en slechts 3 procent aan de kleine organisaties.

Wetsvoorstel modernisering huwelijksvermogensrecht aangepast

D66, PvdA en VVD hebben naar aanleiding van het advies van de Raad van State het wetsvoorstel om het huwelijk te moderniseren gewijzigd. De wijzigingen hebben betrekking op de insluitingsclausule en de verknochtheidstoets.

Uitgangspunt van de wet is dat goederen die door erfopvolging of gift worden verkregen buiten de gemeenschap vallen. Maar door de insluitingsclausule vallen goederen waarvan bij uiterste wilsbeschikking of bij gift is bepaald dat zij in de gemeenschap vallen, inderdaad in die gemeenschap. De Raad van State vond het niet duidelijk of van deze insluitingsclausule bij huwelijkse voorwaarden kon worden afgeweken. De initiatiefnemers vinden van wel, de insluitingsclausule moet niet dwingend zijn. Verder hebben de initiatiefnemers het advies van de Raad van State overgenomen met betrekking tot de verknochtheidstoets. De Tweede Kamer heeft nu tot 13 november de tijd hun vragen en commentaar op het wetsvoorstel in te leveren.

De Raad van State vond het niet duidelijk of van de insluitingsclausule bij huwelijkse voorwaarden kon worden afgeweken.

BNSL viert elfde lustrum

De Broederschap der Notariële Studenten te Leiden (BNSL), de studievereniging voor notariële studenten in Leiden, viert dit studiejaar haar elfde lustrum. Op 20 maart 2015 vindt daarom een symposium plaats met als thema 'zorgplicht van de notaris'. De BNSL wil graag met oud-leden in contact komen. 'U kunt uw gegevens vrijblijvend mailen naar lustrum@bnsnl.nl. In de loop van het jaar kunnen wij u op de hoogte houden van de voorbereidingen op het lustrum', zo luidt de oproep van de Broederschap.

Pels Rijcken verlengt sponsoring Fotomuseum Den Haag

Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn is de komende drie jaar opnieuw hoofdsponsor van het Fotomuseum Den Haag. Het Haagse advocaten- en notarissenkantoor is tevens sponsor van de Nationale Portretprijs, die op 25 januari 2015 in het Fotomuseum Den Haag zal worden uitgereikt. Deze prijs, onderdeel van de jaarlijkse fotoprijs de Zilveren Camera, gaat naar de fotograaf die in het afgelopen jaar het meest bijzondere portret van een Nederlander heeft gemaakt.

'We moeten zaken in de digitale samenleving goed regelen.'

In de huidige informatiemaatschappij ontstaan voortdurend nieuwe bezittingen. Denk aan software, websites en domeinnamen. Omdat de notaris een 'actieve rol kan spelen bij het vastleggen en overdragen van deze bezittingen', richtte notaris Jelger de Kroon, samen met enkele andere notarissen, Stichting IT-Notaris op. Die stichting is nu geaccrediteerd door de KNB.

Wat betekent die accreditatie voor jullie?

'Het is voornamelijk een mooie erkenning en belangrijk voor het vakgebied. Nadat in 2011 het initiatief was genomen een webportal voor IT-notarissen op te zetten, bleek al snel dat een aantal notarissen zich wilde verenigen in een afzonderlijke onafhankelijke stichting. Wij gaan ervan uit, dat de accreditatie zal bijdragen aan het verder behalen van onze doelstellingen.'

Wat zijn de doelstellingen van de IT-Notaris?

'Het bevorderen van rechtszekerheid in de informatiesamenleving. Dat betekent dat we notarissen opleiden met expertise die nodig is in een samenleving waarin digitale bezittingen een steeds prominere rol spelen. We organiseren twee keer per jaar een opleidingsdag. Hier wordt de inhoud van het vak besproken, maar we proberen ook een kader te schetsen door bijvoorbeeld onderzoeksjournalist Brenno de Winter te laten vertellen waar je op moet letten in de digitale samenleving.'

Waarom is dat belangrijk?

'We zien dat veel notarissen zich hiermee bezighouden, maar de eigenaardigheden niet kennen. Er worden te vaak onjuiste akten opgesteld doordat kennis van zaken ontbreekt. Er is behoefte vanuit de markt om zaken rond digitale goederen goed te regelen. Kijk maar naar de social media-clausule van Netwerk Notarissen. Wantrouwen van notarissen ten opzichte van digitale ontwikkelingen is in dit geval niet nodig. Het werk van de notaris verandert niet, het onderwerp wel.'

Met wat voor onderwerpen houdt de IT-Notaris zich bezig?

'Dat varieert van een testament waarin bijvoorbeeld bitcoins gelegateerd worden tot de afwikkeling van een nalatenschap met digitale accounts. Een andere taak van de IT-Notaris heeft betrekking op het deponeren van broncodes van computersystemen. Er wordt door de notaris vastgelegd bij wie het auteursrecht berust en wie, in geval van bijvoorbeeld een faillissement van de eigenaar van de broncode, toegang tot die broncode krijgt.'

Kan iedere notaris IT-Notaris worden?

'Ja dat kan, maar je zult wel minimaal twee volledige cursusdagen moeten volgen. Daarnaast moet je jaarlijks voldoende PE-punten behalen. We hebben nu zo'n zeventien IT-notarissen. Dat moeten er meer worden.'

Wiebes wil repeterende schenking niet fiscaal faciliteren

Staatssecretaris Eric Wiebes van Financiën wil de repeterende schenking niet fiscaal faciliteren. Hij reageert hiermee op de suggestie van de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN) om een repeterende schenking fiscaal mogelijk te maken. De EPN ziet in deze maatregel een stimulans voor de woningmarkt.

De EPN wijst erop dat geen schenkbelasting zou worden geheven als jaarlijks wordt besloten om eenzelfde bedrag te schenken. Volgens Wiebes zijn de twee situaties niet hetzelfde. 'In het door de EPN genoemde geval wordt jaarlijks besloten of al dan niet een schenking zal worden gedaan en is een van jaar-tot-jaarbehandeling op haar plaats. In het geval van een repeterende schenking is sprake van een overeenkomst waarin een reeks van betalingen wordt afgesproken, weliswaar onder een voorwaarde, maar het repeterende karakter maakt dat deze betalingen derhalve in hun onderlinge verband moeten worden gezien', zegt de staatssecretaris.

POLL

De meeste deelnemers aan de poll onder leden van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie over repeterende schenking kunnen zich vinden in de reactie van Wiebes. 44 procent van de 244 stemmers koos voor de optie 'prima' toen werd gesteld: 'Wiebes wil repeterende schenking niet fiscaal faciliteren.' 37 procent noemt de beslissing van Wiebes 'jammer'.

Ondertussen op Twitter

#Socialmedia

Op Twitter wordt vanuit verschillende beroepsgroepen gereageerd op het bericht dat staatssecretaris Eric Wiebes van Financiën de repeterende schenking niet fiscaal wil faciliteren. Sommige twitteraars zijn het niet eens met de beslissing van Wiebes. Zij zien het als een gemiste kans.

Roel Wiechers
@notariswiechers

Alice Ruys
(advocaat en notarieel jurist)
@RuysEstateplan

Fernando Canal von Wickel
(docent estateplanning/
belastingadviseur)
@canalvonwickel

Tom Moonen
@tmoonen notaris

*Levenstestament
in het buitenland*

Zoveel landen, zoveel smaken

Het levenstestament heeft een grote vlucht genomen. Dat maakt nieuwsgierig naar hoe het in andere landen is geregeld. Vergelijken van regelingen is lastig, maar toch: een poging tot een korte vogelvlucht, met een accent op België.

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Truus van Gog

Het levenstestament blijkt in een behoefte te voorzien. Het aantal levenstestamenten nam in het tweede kwartaal van 2014 met 90 procent toe vergeleken met die periode in 2013. Inmiddels hebben bijna 50.000 Nederlanders een geregistreerd levenstestament. Het registreren gebeurt in het Centraal Levenstestamentenregister (CLTR), dat hiervoor in april 2013 is opgericht. Het levenstestament is bij ons niet in de wet geregeld. De vorm is vrij, er komt geen rechter aan te pas en ook de registratie is niet verplicht. Dat ligt in ons omringende landen vaak anders. Er zijn landen met een meer legalistische inslag. Er zijn landen waar het weigeren van medische behandelingen, een onderwerp dat ook in een levenstestament kan worden opgenomen, niet

of nauwelijks bespreekbaar is. Elk land heeft zijn eigen achtergrond in regelgeving, traditie, gewoonten, normen en waarden. Reden voor regelgeving op dit gebied ligt vaak in de wens de autonomie van de kwetsbare volwassene te waarborgen, maar ook in de behoefte de werklust van de rechtspraak te beperken, gelet op de toenemende vergrijzing. In België bestond aanvankelijk ook een vormvrij levenstestament, vergelijkbaar met dat in Nederland, maar daar geldt sinds 1 september 2014 een wettelijke regeling.

MINDER TERUGHOUDEND

De wet tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid dateert van

17 maart 2013 en geldt sinds 1 september van dit jaar. De nieuwe wet biedt de mogelijkheid een lasthebber aan te stellen met het oog op mogelijke wilsonbekwaamheid in de toekomst. Dit kan via een notariële of onderhandse akte. De akte wordt geregistreerd in een centraal register dat wordt bijgehouden door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat. De lastgeving heeft alleen betrekking op de goederen van de lastgever, niet op de persoonlijke belangen. De wettelijke regeling voorziet in de mogelijkheid van rechterlijk ingrijpen, bijvoorbeeld als er misbruik wordt gemaakt van de volmacht of als de gevolmachtigde zelf niet meer in staat is te handelen. De Belgische wetgever heeft met deze wet voor een ander uitgangspunt ten aanzien van wilsonbekwame personen gekozen dan de Nederlandse wetgever.

‘Dat het instrument van het levens- testament op zichzelf goed is, sluit niet uit dat het beter kan’

Uitgangspunt in Nederland is dat de overheid zich pas met het privéleven van personen bemoeit als het echt niet anders kan. De Belgische overheid is minder terughoudend. ‘De bescherming van wilsonbekwamen raakt de openbare orde en laat geen parallelle regelingen toe’, schrijft C. de Wulf in het Belgische *Tijdschrift voor Notarissen* in een special over de nieuwe wet (mei 2013). Registratie van de akte is in België verplicht, in tegenstelling tot landen als Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland.

VORSORGEVOLLMACHT

Duitsland kent de zogenoemde *Vorsorgevollmacht*, die niet afzonderlijk in de wet is geregeld maar gebaseerd is op de regeling van de (gewone) *Vollmacht*. Het regelen van wensen op medisch gebied is wel in de wet geregeld. Het verlenen van de *Vorsorgevollmacht* is vormvrij. Het kan bij notariële akte, maar het kan ook via een standaardformulier dat via internet beschikbaar is. Dat heeft ervoor gezorgd dat in Duitsland meer dan twee miljoen *Vorsorgevollmachten* zijn verleend. Er is geen verplichte registratie van de *Vorsorgevollmacht*, maar registratie is mogelijk bij het register, het *Zentrales Vorsorgeregister*, dat wordt bijgehouden door de Bundesnotarkammer. Registratie in dit centrale register is ook mogelijk voor particulieren die de volmacht door middel van het standaardformulier hebben verleend.

MANDAT IN FRANKRIJK

Frankrijk kent het *Mandat de protection future*. De wettelijke regeling geldt sinds 1 januari 2009. De volmacht ziet uitsluitend op het

beheer van goederen, zoals zaken als noodzakelijk onderhoud, en niet op handelingen als vervreemden of bezwaren, tenzij de volmacht notarieel is. Vindt de gevolmachtigde van een onderhandse volmacht het noodzakelijk om bijvoorbeeld een onroerend goed te verkopen, dan moet hij daarvoor toestemming aan de rechter vragen. Kiest men voor een onderhandse akte, dan is de handtekening van een advocaat nodig, tenzij men gebruikmaakt van een officieel formulier. De rechter speelt een rol bij het *Mandat*, omdat de volmacht pas ingaat op het moment dat de volmachtgever daadwerkelijk wilsonbekwaam wordt. Dit moet door een arts worden geconstateerd, die daarover een verklaring aflegt. Pas na registratie bij de griffie van die verklaring treedt de volmacht in werking. Ook in Frankrijk zijn tot op zekere hoogte standaardformulieren om het *Mandat* te verlenen beschikbaar. Het *Mandat* kan niet worden geregistreerd.

ANGLO-AMERIKAANSE WERELD

In de Anglo-Amerikaanse wereld bestaat de mogelijkheid een *Power of Attorney* te verlenen. Los daarvan bestaat de zogenoemde *living will*, die ziet op eventuele toekomstige medische behandelingen. In Canada en in andere Anglo-Amerikaanse landen is deze *living will* populair. Reden hiervoor kan gelegen zijn in de voortgang van de medische technologie, waardoor meer mensen langer doorleven in een slechte gezondheidstoestand. In de Verenigde Staten geldt de *Uniform Health-Care Decisions Act*, die inhoudt dat iedere persoon die zijn wil kan bepalen een mondelinge of schriftelijke instructie mag

geven aan een medisch behandelaar. Die instructie blijft van kracht, ook als de persoon later wilsonbekwaam wordt. In het Verenigd Koninkrijk geldt de *Mental Capacity Act 2005*, met een vergelijkbare regeling.

VORMVRIJHEID

Zoveel landen, zoveel smaken. De Raad van Europese Notariaten (CNUe) geeft op de door haar gelanceerde website www.vulnerable-adults-europe.eu een overzicht van regelingen in de 22 aangesloten landen met een Latijns notariaat. Opvallend is dat in de meeste Europese landen met een Latijns notariaat de rol van de overheid sterker is dan in Nederland. In Nederland lijkt de regeling zoals die nu is goed te voldoen, zonder wettelijke basis en zonder verplichte vorm of registratie. Wat die vormvrijheid betreft, lijkt onze regeling op die van Anglo-Amerikaanse landen, waar de burger zelf veel kan regelen. Een notariaat zoals wij dat kennen, ontbreekt in die landen. Maar wellicht zou het ook anders kunnen. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) is, in samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie, aan het onderzoeken of en zo ja, welke wettelijke regelingen wenselijk of noodzakelijk zijn ten aanzien van het levenstestament. Denkbaar is bijvoorbeeld dat het Centraal Levenstestamentenregister, nu een informeel register, van een wettelijke basis wordt voorzien.

REGULEREN

Dat België tot voor kort een vergelijkbare (niet in de wet gereguleerde) regeling had als Nederland en recent nieuwe wetgeving heeft, is aanleiding de regeling in dat land nader te

VERTROUWDE NAAM IN ACCOUNTANCY VOOR HET NOTARIAAT

QUAESITOR

ACCOUNTANCY & ADVIES

JAARREKENINGEN • BEDRIJFSOPVOLGING • ADVISERING • PRAKTIJKOVERNAME
PRAKTIJKWAARDERING • UITGAVE BEDRIJFS- EN SALARISRAPPORTAGES

nieuw adres:

POSTBUS 3013 1801 GA ALKMAAR 072-5180060 info@quaesitor.nl www.quaesitor.nl

van Antwerpen *Accountancy*

HELPT NOTARISSEN ONDERNEMEN

VanAntwerpenAccountancy | Den Haag | Breda | www.notarisaccountants.nl | 088 - 454 00 00

Sdu feliciteert
haar klant
Baker Tilly Berk
met zijn 100-jarig bestaan

 **BAKER TILLY
BERK**
ACCOUNTANTS EN BELASTINGADVISEURS

Sdu oprecht
de beste
keuze

bekijken. Ariadne van den Broeck is aspirant FWO (doctoraatsonderzoeker) bij het Rector Roger Dillemans Instituut Familiaal Vermogensrecht KU Leuven. Zij voltooide onlangs een rechtsvergelijkend onderzoek: *Vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen via lastgeving: een rechtsvergelijkend onderzoek* (Antwerpen, 2014). Gevraagd naar de reden van codificatie in België legt zij uit: 'Tot voor kort gold in België inderdaad een vergelijkbare regeling als in Nederland, gebaseerd op bestaande regels en vormvrij, zonder registratie. Een belangrijke aanleiding om tot codificatie over te gaan ligt in een aanbeveling van de Raad van Europa uit 2009. De Raad moedigt lidstaten aan het instrument van de volmacht die wordt gebruikt om te anticiperen op onbekwaamheid te reguleren, en om dat instrument voorrang te verlenen boven rechterlijke maatregelen. De regels van de gewone volmacht zijn niet afgestemd op de specifieke situatie van de volwassene die niet meer in staat is zijn vermogen te beheren, en evenmin om controle uit te oefenen op de persoon die dat voor hem doet. De nieuwe regeling wil enerzijds de autonomie van de kwetsbare meerderjarige waarborgen en anderzijds zijn belangen beschermen. De wet beoogt daarin een balans te vinden.'

AUTONOMIE

De Belgische regeling bepaalt dat de rechter voorrang moet geven aan de buitengerechtelijke regeling – de lastgeving – boven een gerechtelijke regeling, zolang de kwetsbare volwassene daarmee voldoende beschermd is. 'Biedt de buitengerechtelijke regeling die bescherming, dan kan de rechter dus geen bewind opleggen', verduidelijkt Van den Broeck. 'Ook in andere landen, bijvoorbeeld in Duitsland, Oostenrijk en Frankrijk, zien we dat de rechter voorrang moet geven aan de minder ingrijpende buitengerechtelijke maatregel. Dat waarborgt de autonomie van de lastgever.' Registratie van de lastgeving, of die nu bij notariële of bij onderhandse akte is verleend, is verplicht. De Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat houdt daarvoor een register bij. Van den Broeck: 'Dat register is er ten behoeve van die subsidiariteit. De rechter heeft rechtstreeks toegang en is verplicht het register te raadplegen. Bij voldoende bescherming kan de rechter geen bewind instellen. Wel kan hij eventueel een aanvullend bewind instellen, als de buitengerechtelijke regeling niet of niet meer helemaal voldoet. In Nederland is geen verplichte registratie, dus het kan gebeuren dat een rechter niet weet dat er een geldig en voldoende beschermend levenstestament is.'

De vrederechter, vergelijkbaar met de Nederlandse kantonrechter, heeft ook zonder dat aanvullend bewind nodig is mogelijkheden om in te grijpen. Van den Broeck: 'Iemand uit de omgeving van de lastgever kan naar de rechter stappen als hij ziet dat iets niet goed gaat. De rechter kan de lasthebber dan bijvoorbeeld verplichten jaarlijks te rapporteren. Kortom: hij kan de lastgeving aanpassen zodat die de nodige bescherming biedt, zonder bewind. In Nederland is dat anders. Heeft iemand een levenstestament, dan kan de rechter daar niet tussenkomen wanneer dat nodig zou zijn. Hij kan alleen maar een gerechtelijke maatregel opleggen. Dat kun je zien als inbreuk op de autonomie van de lastgever.'

WAARBORGEN

Subsidiariteit van een gerechtelijke regeling en autonomie van de wilsonbekwame volwassene, daar draait het in het Belgische systeem om. De rechter kan ingrijpen en de lastgeving aanpassen als dat nodig is. Van den Broeck: 'Eigenlijk verbaast het mij dat zo'n regeling er in Nederland niet is. Begrijp ik het goed, dan is men het er nu over eens dat een volmacht blijft voortduren nadat de wilsonbekwaamheid is ingetreden. Een wettelijke regeling lijkt dan misschien overbodig. Maar dat het instrument van het levenstestament op zichzelf goed is, sluit niet uit dat het beter kan. Door een paar waarborgen in de wet op te nemen, zoals de subsidiariteit en de daarmee noodzakelijke registratie, dient men de autonomie. De rechter zou bevoegdheden kunnen krijgen voor het geval de bescherming van de lastgever in het gedrang dreigt te komen, zonder dat hij hoeft over te gaan tot bewind of curatele. Het hoeft helemaal geen uitvoerige of ingewikkelde regeling te zijn.' ■

De Kansspelautoriteit onderzoekt mogelijke fraude bij de Staatsloterij. De toezichthouder heeft aanwijzingen dat trekkingen niet volgens de regels zijn verlopen. Er zou zijn gesjoemeld met de uitslag. Ook is er al een paar keer discussie

geweest over zaken bij het programma Miljoenenjacht van de Postcodeloterij. De notaris is van oudsher aangewezen als toezichthouder, maar is dit nog wel van deze tijd nu alles computergestuurd is?

‘Hoofregel zou moeten zijn dat de notaris slechts meewerkt als dat een duidelijke meerwaarde heeft. Het is natuurlijk onvoldoende als de notaris door zijn aanwezigheid aan de trekking of de gebeurtenis slechts een officieel tintje geeft. Wel is het belangrijk dat de notaris zijn beperkingen kent. Als het gaat om een computergestuurde loterij is het niet de taak van de notaris om de techniek te controleren en daar een goedkeurende verklaring over af te geven. Wel zal hij de leverancier van het softwarepakket daarover garanties moeten vragen. De toegevoegde waarde van de notaris is dat hij tevoren de procedure goed laat beschrijven en in een akte vastlegt. Dat een trekking vervolgens niet volgens protocol

verloopt, betekent niet dat de notaris in de fout is gegaan. Als de reglementen helder zijn en er vervolgens iets misgaat, kan de opdrachtgever met behulp van de vastgelegde reglementen de geldigheid of ongeldigheid van de uitslag bepalen. De notaris zou daarbij wel altijd om een goedkeurende verklaring moeten worden gevraagd, waarin hij verklaart dat de vastgelegde procedures goed zijn gevolgd. Daar gaat het volgens mij om. We hoeven dus niet in de kramp te schieten als een trekking wordt betwist, want zo wordt de geldigheid van andere akten ook weleens aan de kaak gesteld. Als je als notaris je werk goed hebt gedaan, moet je ook niet bang zijn daarvoor verantwoording af te leggen.’

Stelling:
‘De notaris heeft geen toegevoegde waarde meer bij computergestuurde loterijen’

ONEENS

Nick van Buitenen,
notaris te Utrecht

EENS

Geertjan Sarneel,
notaris te Kapelle

‘Voor de jongeren onder ons: er was een tijd waarin de notaris een belangrijke rol vervulde bij loterijen. Hij controleerde zelf de lotjes, deed de corresponderende nummers in zogenaamde loterijbussen (soms zelfs nog verzegeld) en trok uiteindelijk zelf, al dan niet geholpen door een medewerker, de winnende nummers uit de desbetreffende bus. Kortom: de notaris had hier een cruciale rol en diende de rechtszekerheid. Tegenwoordig zijn zeer veel loterijen en spelshows computergestuurd en zijn er geen fysieke lotjes meer aanwezig. Wat wel gebleven is, is de aanwezigheid van de notaris. Maar waarom eigenlijk? Daadwerkelijk trekken van het winnende lot doet hij niet meer. Daadwerkelijk kunnen controleren welke loten verkocht zijn, kan hij ook niet. Met andere woorden, controle op het proces

is er niet meer omdat een groot gedeelte van het proces aan de waarneming van de notaris is onttrokken. Ik ben dan ook van mening dat het notariaat hieraan niet langer medewerking dient te verlenen. De enige reden van de bedrijven met deze computergestuurde loterijen (maar ook verkiezingen en menig talentenjacht) is dat ze aan het spel een sausje van rechtszekerheid willen geven. Laten we daar meteen mee stoppen. Wanneer men ons weer de loterijbussen en de lotenboekjes teruggeeft en we zelf kunnen controleren welke loten zijn getrokken, kunnen we wat mij betreft onze diensten verlenen. Notarissen zijn bij uitstek de hoeders van rechtszekerheid en we moeten er dan ook voor waken dat we niet verworden tot brenger van schijnzekerheid.’

‘De notaris blijft een toegevoegde waarde geven als toezichthouder. Dat bij sommige trekkingen in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van allerlei software doet niet af aan dat toezicht op (a) juiste en transparante regels en (b) de uitvoering daarvan. Het notariële toezicht moet echter niet verward worden met een garantie dat elke denkbare afwijking van die twee elementen te allen tijde is uitgesloten. De notaris kan door zijn toezicht echter wel in veel gevallen een bijdrage leveren aan de uitsluiting daarvan.

Daarnaast kan de vraag worden gesteld of dat toenemend gebruik van software (“computer-gestuurd”) wel een wenselijke ontwikkeling is. Indien en voor zover een trekking zich daardoor (te) ver buiten de waarneming van de toezichthouder begeeft, mag niet te snel de indruk worden gegeven dat de toezichthouder een alomvattende controle uitoefent. Iedere notaris zal zich moeten blijven afvragen of de rol die hem bij een trekking wordt toegedicht en waardoor vertrouwen bij het publiek wordt gewekt, waargemaakt kan worden.’

ONEENS

*Folkert van de Graaff,
notaris te Hilversum*

‘De notaris is bij kansspelorganisaties de meest zichtbare partij in een keten van toezichthouders. Naast de notaris spelen echter accountants, IT-auditors, statistici en metrologische dienstverleners een rol in het toezicht op kansspelorganisaties. Indien een notaris publiekelijk optreedt, is het van belang dat hij duidelijk maakt welke rol hij speelt. De notaris moet vooraf overwegen of zijn tussenkomst het publiek de gewenste waarborg daadwerkelijk geeft. De notaris wordt door het publiek vaak gepercipieerd als de eindverantwoordelijk toezichthouder, terwijl hij in de praktijk slechts een beperkt deel van het spelproces overziet. Veelal is dat de trekking en (een deel van) de bepaling van de winnaars. Bij kansspelen wordt altijd gebruikgemaakt van complexe IT-toepassingen. De notaris zal dus voor zijn werkzaamheden altijd afhankelijk zijn van de betrouw-

baarheid en beveiliging van de onderliggende IT-systemen. Een oordeel over de betrouwbaarheid en continuïteit van een geautomatiseerd loterijproces vergt een grote mate van inzicht in IT-beheersing en risicoanalyse. Het gebruik van internettechnologie en toepassingen in *the cloud* vormen nog een extra complicerende uitdaging wanneer een oordeel over de adequate beveiliging van de informatie en de gebruikte procedures wordt gevraagd. Dit zijn bij uitstek vaardigheden waarin IT-auditors zijn getraind. Notarissen doen er daarom verstandig aan zich te laten bijstaan door een IT-auditor of het uiteindelijke oordeel helemaal aan zo’n professional over te laten. Doet de notaris dat niet, dan loopt hij het risico dat hij verantwoordelijk wordt gehouden voor incidenten die het gevolg zijn van mankementen in delen van het spelproces die hij niet kan overzien.’

NEUTRAAL

*Jeroen Biekart, IT-auditor
en voorzitter van beroeps-
organisatie NOREA*

ONEENS

*Gerard Schouw,
Tweede Kamerlid D66*

‘D66 is het oneens met de stelling dat de notaris geen rol heeft bij computergestuurde loterijen. Juist notarieel toezicht is van grote toegevoegde waarde, ook als het gaat om computergestuurde loterijen. De betrokkenheid van een notaris staat voor onberispelijkheid, het is een garantie dat een trekking op eerlijke wijze plaatsvindt. Uiteraard is dit wel op voorwaarde dat de betrokken notaris zich aan zijn eigen beloften en beroepseer houdt. Bij computergestuurde trekkingen is het wel van belang dat de notaris moet kunnen controleren of er sprake is van eerlijk spel. Dus hij moet voldoende inzicht hebben in de technische aspecten van de trekking.’

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) vindt dat de rol van de notaris bij spelprogramma’s en loterijen volstrekt duidelijk moet zijn en wil daarom dat notarissen zich vooraf goed afvragen of en hoe zij een rol willen vervullen in dat soort programma’s. Zeker gezien de opkomst van allerlei digitale systemen is het de vraag of de regels niet aanpast moeten worden. Het bestuur gaat dat de komende tijd onderzoeken.

de Velde Harsenhorst
FINANCIËLE ADMINISTRatieve CONSULTANCY

AKSOS

verklaringen administratie
accountancy
consultancy rapportages
aangiften
advies
salaris

AKSOS Financial Services

Voor notariaat en advocatuur...

...flexibiliteit in capaciteit

Groningen - Leeuwarden - Zwolle
www.aksos.nl - afs@aksos.nl

NOTARIS OVER DE GRENZEN

Loopt u als notaris in de praktijk aan tegen vragen over:

- internationale nalatenschappen
- internationaal huwelijksvermogensrecht
- de Europese Erfrecht Verordening

Raadpleeg ons,
specialisten in internationaal familie- en erfrecht:

Mr Brigitte Lhoëst T 06 - 27 13 92 92
Mr Mireille Bosscher T 06 - 42 66 10 75

www.internationaal-familierecht.nl
www.bosscher-advies.nl

Internationaal FamilieRecht Advies

Hoopgevoelige juridische diensten op het gebied van internationaal familie- en erfrecht

BNA Bureau Notariaat & Advocatuur

Meesters in accountancy

Accountancy is ons vak, het notariaat ons specialisme

Wij helpen u graag bij de tactische schaakspel dat de notariële onderneming tegenwoordig is. Wij zijn uw Branche-Accountant!

Nu is er de
BNApp!

Oude Utrechtseweg 28, 3743 KN Baarn
Postbus 1008, 3740 BA Baarn

T: 035 693 64 44
F: 035 693 95 55

info@bna-lodder.com
www.deNotarisPraktijk.nl

Voor inlichtingen over tarieven, plaatsingen en
combinatiekortingen van **commerciële** en **personeelsadvertenties** in:

Notariaat
magazine

WPNR

Gunstige doorplaatsingstarieven naar:

Advocatie

kunt u contact opnemen met:

Sales & Services, contactpersoon: Gerrit Kulsdom
Tel. 0229 - 211 211, E-mail: administratie@salesandservices.nl

Nora van Oostrom-Streep

In de klei

Is het belangrijk als woordvoerder van een beroepsgroep zelf in dat beroep werkzaam te zijn? Handig is het in ieder geval wel. Wanneer ik aan een journalist iets moet vertellen over bijvoorbeeld een levenstestament hoef ik niet bang te zijn voor vragen die niet al van tevoren bij mij bekend zijn. Als het gaat om vragen naar de plaats van het notariaat in de samenleving, het belang van *Belehrung* of de problematiek van de *Vormerkung* is het ook fijn de materie in perspectief te kunnen plaatsen en breder te kunnen inbedden. Maar zou ik dat niet ook hebben gekund als ik bijvoorbeeld aan de universiteit zou werken en niet tevens als *'practisant'* in het notariaat werkzaam zou zijn? Het schetsen van problematiek, het inbedden van vragen en het kennen van het belang van een ambt is toch niet voorbehouden aan de feitelijke beroepsbeoefenaren? Nee, zeer zeker niet, maar toch ervaar ik het als een groot voordeel juist wel die achtergrond in de praktijk te hebben.

NOTARIËLE VRAAGSTUKKEN

Hoewel ik niet meer fulltime in de praktijk werk en ook formeel geen (kandidaat-)notaris ben, ben ik nog steeds iedere dinsdag fysiek

op een van de kantoren van Nauta Dutilh aanwezig. En niet als sierplant kan ik u zeggen. Weliswaar heb ik geen kasten vol eigen dossiers, maar met mijn collega's discussieer ik volop over allerlei notariële vraagstukken. De discussies kunnen gaan over 'de tuchtrechtelijke toelaatbaarheid van het geven van een strikt digitale toelichting aan professionele partijen' of 'de mogelijkheid tot het vestigen van hypotheekrechten op onder voorwaarde gesplitste erfpachtrechten', maar ook over 'de precieze bevoegdheden van een bewindvoerder met een potentieel tegenstrijdig belang'. Hoe dan ook: het zijn *'hardcore'* notariële vragen in reële dossiers en in een reële praktijk.

VERTROUWEN

Soms echter heb ik wel eigen dossiers, waarbij mij onlangs weer glashelder werd wat het notariaat voor mij zo speciaal maakt. Het betrof twee oud-cliënten voor wie ik zes jaar geleden de huwelijkse voorwaarden en testamenten had opgesteld. Omdat het contact destijds zo plezierig was geweest, kwamen zij bij mij terug en wel met een heel bijzondere casus. Een echtpaar waarmee zij al twintig jaar bevriend waren, was ongewild kinderloos en

mijn cliënten hadden besloten dat de vrouw als draagmoeder zou gaan fungeren voor haar kinderloze vriendin. Een enorme emotionele stap, met juridisch minstens zoveel haken en ogen. In een bijzondere en openhartige bijeenkomst met alle vier de betrokkenen bespraken we de wensen, mogelijkheden en onmogelijkheden en voelde ik heel nadrukkelijk het vertrouwen dat mij werd gegeven.

MOOISTE ELEMENTEN

Precies het gevoel dat ik in mijn onderwijs altijd heb beschreven als een van de mooiste elementen van de ambtsuitoefening. De tekst van de wet en de voorbeelden uit de boeken zouden mij nooit de ervaring hebben kunnen geven van het opbouwen van een vertrouwensband, het steggelen over declaraties of het werkelijk voelen van tuchtrechtelijke dilemma's (ik heb zelf ook ooit voor het 'hekje' van het hof Amsterdam gestaan en daar gelukkig gelijk gekregen). Geen universiteit bereidt je voor op volstrekt onredelijke cliënten die hun concepten binnen 24 uur op hun bureau willen hebben. Geen boek laat je voelen hoe het is om een testament op te maken voor een stervende en geen casus is zo extreem als die welke de praktijk je biedt. Precies die elementen maken dat ik nooit – ook niet in mijn tijd als hoogleraar – het echte werken in de praktijk op heb willen geven.

Terug naar de vraag aan het begin: is het belangrijk als woordvoerder in de praktijk te werken? Jazeker. Sterker nog: naar mijn mening is het noodzakelijk. En nog sterker: het is een absoluut voorrecht! ■

*Nieuwe impuls voor veilen
bedrijfsonroerendgoed*

Van ratjetoe naar transparant en gestructureerd

Het veilen van bedrijfsonroerendgoed gaat op de schop. In plaats van één veiling voor zowel woningen als bedrijfspanden komen er in 2015 aparte veilingen voor bedrijfsonroerendgoed. Hierdoor willen notarissen meer aandacht geven aan het veilen van bedrijfspanden. Dit moet zorgen voor transparantie, structuur én een hogere opbrengst.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Roel Ottow

Tien jaar geleden hadden notarissen en banken nog compleet verschillende inzichten over executieveilingen. Het gebeurde ad hoc, op verschillende plaatsen en de opbrengsten waren laag. Reden genoeg voor de Federatie van regioveilingen om in 2008 een regionale aanpak met vaste locaties en vaste tijdstippen op te starten. Landelijk zijn er nu goede afspraken tussen de regio's en wordt dezelfde aanpak gehanteerd. Volgens notaris en federatielid Hans Achten uit Maastricht is dit een succes. 'De veilingen zijn goed bereikbaar, worden in een overzichtelijke zaal gehouden en de presentatie is goed. Dit alles zorgt voor hogere opbrengsten en dat is prettig voor degene wiens huis wordt verkocht.' Hoog tijd voor de federatie om zo'n zelfde opzet voor bedrijfsonroerendgoed te maken.

VERSNIPPERD

Samen met het Notarieel Instituut Internetveilen (NIIV) kwam een speciale commissie van de federatie met een plan om meer bekendheid te geven aan commercieel vastgoed. 'Bedrijfsonroerendgoed wordt tot nu toe geveild op gewone huizenveilingen in zeventien verschillende regio's. Omdat het hierbij gaat om slechts vijfhonderd objecten per jaar is de markt ontzettend versnipperd. Per zitting gaan er maar twee à drie commerciële vastgoedobjecten onder de hamer. Hierdoor is de animo voor dit soort panden niet hoog, maar eerder laag te noemen. Dit heeft de betrokken notarissen aan het denken gezet', aldus Jan van den Dungen van het NIIV. Commercieel vastgoed is daarnaast niet te vergelijken met de huizenmarkt. Achten: 'Er gelden afwijkende voorwaarden, vaak worden deze ook nog laat op de site gepubliceerd en de kosten zijn in de

regel fors hoger. Constatie: er zat geen lijn in. Het was een ratjetoe.'

PUBLICITAIRE UITDAGING

Stap één van het opzetten van een nieuw veilingssysteem voor bedrijfsonroerendgoed was volume creëren. Vanaf februari 2015 zal er daarom drie keer per jaar worden geveild in vier regio's: Schiphol, Rotterdam, Zwolle en Vught. De veilingen vinden allemaal in dezelfde week plaats, voorafgaand aan een gewone regioveiling. Van den Dungen: 'Door commercieel vastgoed op dezelfde dag te veilen als woningen en overige registergoederen wordt een centrale marktplaats voor de veiling van registergoed gecreëerd. Zowel verkopers als kopers hebben hier baat bij. Zij kunnen werken met één en dezelfde landelijke veilingorganisatie.' 'Doordat wij het publicitair kunnen combineren, hopen wij dan ook op een grotere groep kopers', vult Achten aan. Publicitair vergt het nog wel wat werk van de notarissen die aangesloten zijn bij de Vereniging Federatie van Regioveilingen. De veilingen moeten dertig dagen van tevoren worden aangekondigd, er komen advertenties

‘Niet de notaris staat centraal bij de veiling-procedure, maar de combinatie tussen verschillende partijen’

in landelijke dagbladen, er wordt een nieuwe website openbareverkoop.nl gebouwd, er moeten borden voor de veilinglocatie komen en postermateriaal worden gedrukt. ‘Een hele uitdaging. Het notariaat heeft nooit echt uitgeblonken in goede reclame voor de veiling en moet dus aan de bak. Je moet dan ook commercieel zijn om zoiets goed te organiseren. De nieuwe promotionele aanpak heeft een veel groter bereik’, zegt Van den Dungen.

IEDER EEN EIGEN ROL

De initiatiefnemers hopen dus op een groter publiek, transparanter systeem en hogere opbrengsten voor de debiteurs. Maar ook een toename van internetbieden en een breder publiek. Makelaars en banken spelen hierbij ook een belangrijke rol. Als het aan Achten ligt, zou het voor particulieren gemakkelijker moeten worden om een pand op een executie-veiling te kopen. ‘Ze worden nu nog te weinig

begeleid door de makelaar en de bank. De financiën rondkrijgen, lukt pas als het pand is aangekocht, maar voordat je iets koopt, wil je er als particulier zonder eigen geld wel zeker van zijn dat het registergoed financierbaar is. Je zit dan eigenlijk in een vicieuze cirkel’, legt Achten uit. ‘Het zou mogelijk moeten worden voor particulieren om hierin meer steun van de bank te krijgen.’ Maar wat vinden makelaars eigenlijk van de nieuwe manier van veilen die de federatie en het NIIV voor commercieel vastgoed voor ogen hebben? Marcel de Boer, bestuursvoorzitter van de vakgroep Business van de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM), benadrukt dat het in eerste instantie altijd belangrijk is om te proberen tot een onderhandse verkoop te komen. ‘Dit levert vrijwel altijd aanzienlijk meer op dan op een executieveiling. Mocht het toch tot een veiling komen, is het van groot belang om zo veel mogelijk belangstellenden voor een object te bereiken. Websites die veilingen aankondigen, moeten een groot bereik hebben onder potentiële kopers, zoals Funda. De markt voor bedrijfsmatig vastgoed is een andere dan die van woningen en heeft ook een andere

doelgroep. De praktijk moet uitwijzen of het scheiden van woningen en bedrijfsonroerendgoed bij executieveilingen meer oplevert.’ Notaris Meindert Krans veilt via de federatie én via BOG Auctions. Hij vindt het een goed plan om niet langer samen met woningen te veilen. ‘Bedrijfsonroerendgoed en woningen zijn verschillend en trekken andere kopers aan. Toch heb ik nog wel wat vragen bij dit initiatief. Waarom maar drie keer per jaar nu de banken juist op zoek zijn naar flexibiliteit? Waarom op vier locaties en niet op één centrale plek. En hoe gaat het in de regio noordwest als de Eerste Amsterdamse Onroerend Goed Veiling ook bedrijfsonroerendgoed blijft veilen?’ Van den Dungen hoopt dat deze veilingorganisatie zich in de toekomst ook aansluit bij het initiatief, zodat er een centrale marktplaats ontstaat. Ook BOG Auctions is wat hem betreft welkom. Of dit in de toekomst zal gebeuren, weet Krans niet. ‘Het staat iedere

notaris, iedere bank en iedere makelaar vrij om via BOG Auctions te veilen en dat gebeurt al veelvuldig.’ In een reactie laat Van den Dungen weten dat er wordt begonnen met drie veilingen, maar dat dit er in de toekomst waarschijnlijk meer zullen worden.

ELKAAR VERSTERKEN

Dat makelaars open staan voor de nieuwe stijl van veilen van commercieel vastgoed is voor Achten belangrijk. ‘Niet de notaris staat centraal bij de hele veilingprocedure, maar de combinatie tussen de verschillende partijen. We moeten elkaars sterkte weten te vinden. Een makelaar moet niet veilen, dat doet het notariaat. Wij zijn daarvoor opgeleid. Een notaris moet niet willen verkopen, dat doet de makelaar. Die moet er ook voor zorgen dat een potentiële koper voor de veiling toegang krijgt tot het pand. Het blijft raar dat je een gebouw koopt zonder het van binnen te hebben gezien. Van tevoren bezichtigen, komt de opbrengst ten goede en is dus ook positief voor degene die het gebouw moet verlaten.’ De Boer vindt ook dat de verschillende partijen elkaar kunnen versterken: ‘Makelaars en notarissen kunnen veel werkzaamheden los van elkaar uitvoeren, maar het is de kunst om elkaar te versterken. Marketing door makelaars is vaak essentieel. Dit draagt bij aan het genereren van zo veel mogelijk belangstelling. Maak hier gebruik van!’

ZAALFUNCTIE BLIJFT BELANGRIJK

Het NIIV is de organisatie die het mogelijk maakt dat er ook via internet kan worden geboden. Is een zaal dan eigenlijk nog wel nodig? Van den Dungen en Achten vinden van wel. ‘Zonder zaal gaat de dynamiek eruit. Sommige deelnemers willen zien wie er meebieden’, legt Achten uit. ‘Er komen bovendien veel mensen naar de zaal. Die honderd man wil je niet wegjagen. Wij geloven in de hybride veiling, want juist de combinatie zaal en internet maakt het geslaagd. En de geïnteresseerde koper maakt zelf de keuze of hij naar de zaal komt of thuis vanaf zijn computer meebiedt’, aldus Van den Dungen. Per 1 januari 2015 wordt de nieuwe wetgeving rondom de executorialie verkoop van kracht. Dan is een zaal niet meer noodzakelijk, maar voorlopig blijft deze wel bestaan. ‘Mocht het bezoekersaantal nog maar een kwart zijn van wat het nu is, kan opnieuw worden onderzocht of de zaalfunctie nog wel waarde toevoegt’, besluit hij. ■

De *bomen* en het bos

Informatiestromen overzichtelijk hebben en houden

Afgelopen 7 oktober. Een hele leuke dag gehad tijdens PLEIT2014, veel geleerd en kennis gemaakt met interessante mensen. Met één van de vele bezoekers had ik een gesprek over een alledaagse uitdaging die velen van u bekend in de oren zal klinken.

Het kwam er in het kort op neer dat hij grote moeite had met de (te) grote hoeveelheid informatie die hij tegenwoordig te verwerken heeft. Hij zei dat hij daardoor soms vitale informatie over het hoofd zag. Naar zijn mening was dat grotendeels de schuld van ICT!

Als ICT-er trek ik me dat toch wel erg aan. Het doel van wat we bij Devoon met **assyst** doen is juist het leven voor hem makkelijker en prettiger maken! De man heeft – los van mijn herinnering aan de gigantische papieren chaos en zoektochten van weleer – wel een punt.

Zoektocht definitief voorbij

Op basis van de hoeveelheid (non-) informatie die u en ik tegenwoordig ontvangen kan je zonder de juiste hulpmiddelen bijna spreken van een dagtaak om alles tot je te nemen en op juiste wijze af te handelen.

Alle informatie staat overal en door elkaar. Email in Outlook, berichten via LinkedIn, Twitter, Facebook en Whatsapp

komen daar nog bovenop. Sporadische faxberichten komen gelukkig al sinds jaar en dag binnen via e-mail, dus dat scheelt een klein beetje. Verder heb ik het geluk dat ik niet meer naar informatie hoeft te zoeken op die ene pc, die ene laptop, harde schijf of tablet. Dat heeft mijn Nederlandse ICT (hardware/Cloud) partner voor me opgelost.

Het zorgt ervoor dat alle informatie gerelateerd aan dossiers of relaties direct gevonden wordt

Logica is het toverwoord

Bij Devoon weten we dat snel toegankelijke informatie belangrijk is en we begrijpen dat dit voor een jurist van levensbelang is. Dat is ook de reden dat we met onze software er alles aan doen om ervoor te zorgen dat alle nuttige informatie bijna als vanzelf geplaatst

wordt op de juiste (en logische) plaats. Dat zorgt ervoor dat alle informatie gerelateerd aan dossiers of relaties direct gevonden wordt en er adequaat gereageerd kan worden.

Geniet van de rust

Jammer dat ik daar tijdens mijn notariële loopbaan niet over kon beschikken. Dat had me een hoop tijd en veel stress gescheeld. Gelukkig kan ik de man met wie ik het gesprek voerde wél helpen, zodat hij zijn handen vrij heeft om te doen waar hij goed in is en wat hij leuk vindt.

Neem contact op met mij of mijn collega's. Waarschijnlijk kunnen we u ook met uw informatiestroom helpen om meer rust, gemak en tijd te hebben binnen de hectiek die het huidige notariaat kenmerkt.

Martin Duijs

Devoon B.V.

T 0182 39 99 94

M 06 1472 6397

E martin@devoon.nl

www.devoon.nl

De Lexxyn Groep: ICT voor de juridische praktijk

Devoon maakt deel uit van de Lexxyn Groep. De Lexxyn Groep is een groep samenwerkende bedrijven die ICT diensten leveren binnen de juridische sector: de advocatuur, het notariaat en de deurwaarderspraktijk. De partners leveren procesondersteunende producten en diensten op het vlak van kantoorautomatisering, cloud computing, digitale spraakverwerking, documentmanagement, webdiensten en portals en telecommunicatie. Ook bieden zij speciaal voor advocaten, notarissen en deurwaarders ontwikkelde software. De gebundelde ervaring en collegiale samenwerking van de partners maakt de Lexxyn Groep tot dé kennispartner voor de juridische sector. Bij de Lexxyn Groep vinden zij één aanspreekpunt voor alle ICT-producten en -diensten.

terugblik

Notariaat Magazine blikt terug op de afgelopen jaren. Wat is er gebeurd met de ambtgenoten die ooit vol enthousiasme vertelden over hun werk, hun ambitie, hun passie of hobby?

WIE Erna Kortlang
NM 10/2007 – 6/2010
ONDERWERP column en afscheidinterview

‘Inspiratiebron voor mijn columns waren de diverse ontwikkelingen in ons beroep en mijn grote liefde voor het notariële vak. Nog steeds vind ik het het mooiste beroep. Waarom? Omdat je in samenwerking met cliënten een oplossing zoekt voor juridische vraagstukken. Je praat met allerlei mensen over de belangwekkende aspecten van hun leven. Mooier kan niet!’

GEEN TIJD OVER

‘Ik wilde me na mijn afscheid bezighouden met “doodgaan op internet” en de kunstcollectie van mijn oom. Over die verzameling is een boek gepresenteerd en er zijn verschillende werken uit verkocht, waarvan de opbrengst naar een goed doel gaat. Specifiek gericht op doodgaan op internet heb ik me niet, maar ik bespreek het onderwerp wel altijd met cliënten.

Net zoals mensen die met pensioen gaan denken, dacht ik dat ik na mijn voorzitterschap heel veel tijd over zou hebben. Niets is minder waar. Naast mijn praktijk en het volgen van de Grotiusopleiding voor estate planning, vervul ik diverse bestuursfuncties in Leiden. Zo ben ik voorzitter van de ondernemersvereniging in Leiden. Doel is om op lokaal niveau het ondernemersklimaat te versterken.’

WARM HART

‘Als voorzitter vond ik de contacten met de buitenwereld erg interessant. Ik was altijd positief verrast welk een warm hart zij het notariaat toedroegen. Soms waren zij nog enthousiaster over ons vak dan wijzelf. We mogen dan ook best wat zelfbewuster zijn, want niet voor niets vinden andere beroepen veel elementen van ons vak aantrekkelijk.’

LEGITIMITEIT

‘De legitimiteit van ons vak is niet meer zo vanzelfsprekend als dertig jaar geleden. Een fundamentele verandering is de komst van ICT. Hierdoor moeten veel beroepen en bedrijven zich opnieuw uitvinden. Des te meer denk ik dat we het accent moet leggen op onze toegevoegde waarde: de juridische inhoud van onze dienstverlening. Daarnaast is het notariaat de laatste jaren diverser geworden. Volgens mij kan dat goed. Het is goed om ontwikkelingen te omarmen en te kijken hoe we daar als beroepsgroep ons voordeel mee kunnen doen. Zo’n ontwikkeling als de HEMA, mijn eerste reactie was ook: ‘dit moeten we niet willen’, maar nu ben ik genuanceerder. Misschien kan het helpen de bekendheid van ons vak te verbreden.’

KNB-jaarcongres 'Notaris over de grenzen'

Jonglerend de dag door

Op vrijdag 3 oktober vond in het Nieuwe Luxor Theater in Rotterdam het jaarcongres 'Notaris over de grenzen' van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) plaats. Zo'n negenhonderd (kandidaat-)notarissen en genodigden werden die dag bijgepraat over internationale notariële ontwikkelingen.

TEKST Jessica Hendriks | FOTO'S Truus van Gog

Terwijl buiten de zon door de mist probeert te breken, stromen de notarissen geleidelijk het Nieuwe Luxor Theater in Rotterdam binnen. De een komt vooral voor informatie over internationale zaken of de Europese Erfrechtverordening, de ander om de contacten met collega's weer wat aan te halen. De dag wordt geopend door KNB-voorzitter Franc Wilmink die de collega's even kort bijpraat over een paar onderwerpen. De voorzitter hoopt dat leden zich na het congres realiseren dat het buitenland er al is en dat bijvoorbeeld de Europese Erfrechtverordening ook in de Nederlandse praktijk een grote rol speelt.

'NEDERLANDSE NOTARISSEN HEBBEN INTERNATIONAAL EEN VOORSPRONG OP COLLEGA'S UIT ANDERE LANDEN'

'Uit een poll op NotarisNet blijkt dat bijna de helft van de notariële stemmers nog weinig van internationale zaken weet'

VERSCHILLENDE CASES

Voor de lunch is het de beurt aan Sjef van Erp en Bram Akkermans om de aanwezigen te informeren over de Europese Erfrechtverordening. Samen met een driekoppig panel nemen zij verschillende cases door. In de zaal wordt driftig meegeschreven en zo nu en dan hoor je een 'oe' of 'ah'. Buitenlandadviseur Lineke Minkjan (KNB) laat de notarissen vervolgens weten op welke CNUE-sites zij terecht kunnen voor informatie over Europese notariaten. Franc Wilmink reikt daarna het eerste model van het Europese paspoort voor rechtspersonen uit aan CNUE-voorzitter André Michielsens.

VERBONDEN DOOR WOL

Na de lunch wordt het publiek opgewarmd door Krzysztof Wola, die de mensen in de zaal elkaar tien seconden lang in de ogen laat kijken. Enigszins ongemakkelijk en een beetje lacherig doet de hele zaal mee. Vervolgens probeert hij het notariaat te verbinden door middel van bollen wol. Na wat aarzelingen hier en daar gaat iedereen enthousiast los en al gauw zitten alle congresgangers met elkaar in een groot web van wol.

BALLEN, KEGELS EN GEBAREN

Notaris Birgit Snijder-Kuipers en haar panel nemen de zaal vervolgens mee in de wereld

Femke de Boer, kandidaat-notaris bij Notarissen Elst

'Voor het congres dacht ik wel dat het Nederlandse notariaat een voorsprong kon hebben op buitenlandse collega's. Nu ik heb gehoord dat er nog wat haken en ogen aan de Europese Erfrechtverordening zitten, twijfel ik. Het feit dat het huwelijksvermogensrecht nog niet meteen Europees breed is geharmoniseerd en het feit dat niet ieder Europees land een ander Europees land toegang wil verschaffen tot hun registers, verminderen onze voorsprong. In Nederland hebben wij alles goed geregeld, ook voor buitenlandse collega's. Hierdoor geven wij eigenlijk onze voorsprong weg.'

Marieke de Kuijper, notaris bij OWK notarissen
'Ik kan niet goed oordelen over notarissen uit andere landen, maar als ik naar de sprekers op het congres luister, denk ik wel dat Nederlandse notarissen een voordeel hebben. Bij ons is alles controleerbaarder. Wij hebben toegang tot registers, zoals het GBA. Dat maakt het voor ons gemakkelijker. Voordat ik naar het congres kwam, was ik zelf echter nog vrij blanco. De alertheid voor onder andere de Europese Erfrechtverordening was er al wel, maar door de sprekers en het panel weet ik nu ook waar ik moet beginnen én dat er nog wat knelpunten zijn. Een hele uitdaging.'

Casus

van
 eenmanszaak - personeelvennootschap -
 kapitaalvennootschap
 via
 samenwerkingsvereinkomst en
 grensoverschrijdende fusie of omzetting
 naar
 faillissement of ontbinding

van het internationaal ondernemingsrecht, terwijl CNUE-voorzitter André Michielsens en de Schotse professor Alan Paterson hun visie geven op de toekomst van het notariaat. Lang tijd om de opmerkingen van Michielsens en Paterson te laten bezinken, krijgen de aanwezigen niet. Het theatergezelschap dat ook verantwoordelijk was voor het karakter Krzystof Wola komt de boel wakker schudden met ballen, kegels en gebaren. Door middel van jongleren nemen zij de dag met het publiek door. Een knap staaltje acrobatiek gecombineerd met humor en oplettenheid.

Henk van Doorn, notaris bij Dijkman & van Doorn

'Zeker! Niet gebaseerd op rechtskundige inzichten, maar op mentaliteit. Nederlanders opereren over het algemeen vrijer in het buitenland. Niet alleen op vakantie, maar ook met zakelijke contacten. Wij zijn gewoon minder benauwd voor het onbekende. Dat is een goede karaktereigenschap. De collega's die toch nog wat bang zijn voor het buitenland wil ik adviseren om deze karaktereigenschap te combineren met daadkracht. De nieuwe Erfrechtverordening zie ik dan ook als kans. Dienstverlening moet je verdiepen, verbreden en commercieel benutten.'

Rob Steegmans, notaris bij Notariaat Versteeg Giesbers & Steegmans

'Ik vind niet zonder meer dat wij een voor- sprong hebben op buitenlandse collega's. Duitse notarissen zijn al meer met internatio- naal privaatrecht bezig dan wij. De oorzaak daarvan ligt volgens mij dat zij uit dienen te gaan van de nationaliteit van de erfflater en daardoor sneller in aanraking komen met buitenlands recht. Daarnaast is er veel meer Duitse literatuur beschikbaar op het gebied van IPR. Op de Fransen daarentegen hebben wij wel een voor- sprong. Zij hebben een systeem van IPR waarbij voor het toepasselijk recht bepalend is de ligging van onroerend goed en voor overige goederen het recht van de laatste woonplaats. Daardoor komen ze minder gauw in aanraking met buitenlands recht. Volgend jaar wordt dat voor hen andere koek, waarop ze goed zullen moeten gaan kauwen.'

Anneke Vreengoer, zelfstandig estate planner verbonden aan Heering Associates

'Nederland is van oudsher een handelsland. Wij zijn klein, maar staan open voor andere bevolkingsgroepen en buitenlandse elementen. Daarnaast is onze talenkennis groter dan die van mensen in veel andere landen. Wij kijken televisie in de originele taal in plaats van dat wij het laten nasynchroniseren, dat scheelt een hoop. Het Europees erfrecht bijvoorbeeld moet én zal straks voor ons een automatisme worden. De informatievoorziening vanuit het buiten- land is nog wel een zorgpuntje. Wij zijn verwend met registers waar je alles in kunt opzoeken. In een klein land, zoals Nederland, is dit relatief eenvoudig te regelen. Het zou mooi zijn als de informatie van andere landen ook meer wordt gecentraliseerd.'

Werkkostenregeling
per 2015

Vrije ruimte, gerichte vrijstelling en nihilwaardering

Per 1 januari 2015 krijgt iedereen die personeel in dienst heeft te maken met de werkkostenregeling. Om vervelende financiële verrassingen te voorkomen, is het slim om nu al voorbereidingen te treffen.

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Truus van Gog

De fiets van de zaak wordt afgeschaft, dat viel de afgelopen weken geregeld te lezen in kranten en tijdschriften. Net zoals het bericht dat 2014 het laatste jaar is waarin er nog fiscaal voordeel zit op kerstpakketten. Fietsenhandelaren, leveranciers van kerstpakketten en alle werknemers die jaarlijks een kerstpakket ontvangen en zo nu en dan een nieuwe fiets mogen uitzoeken op kosten van hun werkgever kunnen opgelucht ademhalen. Werkgevers kunnen ook in 2015 nog steeds fiscaalvriendelijk van alles en nog wat aan hun personeel schenken of vergoeden. Maar de systematiek verandert wel. Per 1 januari 2015 krijgt iedereen die personeel in dienst heeft te maken met de werkkostenregeling. 'Werkgevers mogen 1,2 procent van de totale fiscale loonsom besteden aan belastingvrije vergoedingen

en verstrekkingen', zegt Rosemarie Wielinga van Bureau Notariaat & Advocatuur. 'Alles wat die 1,2 procent overschrijdt en niet onder de gerichte vrijstellingen of nihilheffingen valt, wordt belast met een eindheffing van 80 procent.'

VRIJE RUIMTE

Tot nu toe hebben werkgevers bij het verstrekken van vergoedingen aan werknemers te maken met tientallen specifieke regelingen. Per situatie of vergoedingen gelden er regels en begrenzingen. Zo is een kerstpakket tot een waarde van maximaal 70 euro onbelast en mag de belastingvrije fiets van de zaak maximaal 749 euro kosten. In 2015 is dat niet meer zo. Dan geldt de werkkostenregeling, met een forfait van 1,2 procent van de fiscale loonsom. Het betreft de totale loonsom van een onderneming of notariskantoor, dus er wordt bij de werkkostenregeling niet gekeken naar

het individuele loon van de werknemer die de vergoeding ontvangt. Dit forfait van 1,2 procent is de 'vrije ruimte'. Zodra vergoedingen boven dit bedrag uitkomen, geldt er een eindheffing van 80 procent. Naast deze vrije ruimte kunnen werkgevers bepaalde zaken onbelast blijven vergoeden, verstrekken of ter beschikking stellen door gebruik te maken van de zogenaamde gerichte vrijstellingen.

OUDE SYSTEEM

De werkkostenregeling is een onderdeel van de Fiscale Vereenvoudigingswet 2010. Vanaf 1 januari 2011 konden werkgevers kiezen tussen de werkkostenregeling of het reguliere systeem van onkostenvergoedingen. Aanvankelijk zouden ze deze keuze hebben tot 1 januari 2014, maar de overgangsperiode heeft uiteindelijk nog een jaar langer geduurd. Volgens het ministerie van Financiën koos slechts 10 tot 15 procent van de werkgevers de

‘Let op, want zo groot is die vrije ruimte niet’

afgelopen jaren voor de werkkostenregeling. De overgrote meerderheid bleef op de traditionele manier omgaan met onkostenvergoedingen. Het argument van de meeste werkgevers om het oude systeem te blijven gebruiken, was dat zij er niets voor voelen om tijd te stoppen in een regeling die nog niet verplicht is. Volgens Wielinga geldt dit ook voor het notariaat. Het gros van de notariskantoren verstrekt nog vergoedingen volgens het oude systeem. Vanaf 1 januari 2015 kan dit niet meer.

AUTO EN KILOMETERS

Wielinga adviseert notarissen om nog voor de jaarwisseling in kaart te brengen welke vergoedingen er verstrekt worden. ‘Daarmee voorkomen werkgevers dat ze voor financiële verrassingen komen te staan en geconfronteerd worden met de eindheffing.’

In de praktijk kan dat lastig zijn. Sommige afspraken met werknemers maken deel uit van de arbeidsvoorwaarden en die kan een werkgever niet zomaar eenzijdig veranderen. Daarnaast adviseert Wielinga de notarissen om met ingang van 2015 elk kwartaal de balans op te maken. Zo houden zij zicht op de waarde van de onkosten die inmiddels vergoed zijn en hoe dat bedrag zich op dat moment verhoudt tot de loonsom. ‘Let op, want zo groot is die vrije ruimte niet.’ Een notaris die bijvoorbeeld twee parttimers in dienst heeft en een loonsom heeft van 50.000 euro, heeft een vrije ruimte van 600 euro. Wielinga: ‘Met één fiets van de zaak zit je daar al boven.’

Maar niet alle vergoedingen en verstrekkingen vallen onder de vrije ruimte. De auto van de zaak valt er bijvoorbeeld niet onder. Dit is loon, waarvoor de bijtelling geldt. Ook intermediaire kosten vallen er niet onder. Wielinga: ‘Daarbij moet je denken aan alle kosten die een werknemer maakt voor het kantoor en die de werkgever vervolgens vergoedt. Dit kan

variëren van kantoorartikelen tot de fles wijn die een werknemer meeneemt naar een receptie.’ Dan zijn er nog zogenaamde gerichte vrijstellingen. Wielinga: ‘Een voorbeeld daarvan is de kilometervergoeding voor zakelijke kilometers. Een vergoeding van 19 cent per kilometer valt onder de gerichte vrijstelling. Als een werkgever een hogere kilometervergoeding is overeengekomen met de werknemers valt het bedrag boven de 19 cent niet onder de gerichte vrijstellingen. Dat bedrag kan de werkgever belasten als loon of binnen de vrije ruimte laten vallen.’ Ook cursussen, opleidingen en vakliteratuur vallen onder de gerichte vrijstellingen.

ONKOSTENVERGOEDINGEN

Wat wel of niet onder de werkkostenregeling valt, luistert nauw. Zo telt het vergoeden of verstrekken van een mobiele telefoon of een mobiel telefoonabonnement mee voor het forfait. Het ter beschikking stellen van een mobiele telefoon of een mobiel telefoonabonnement niet wanneer het zakelijk gebruik ervan 10 procent of meer is. Dan is er sprake van een nihilwaardering. Het kan daarom gunstig zijn om een abonnement af te sluiten of een mobiele telefoon aan te schaffen op naam van de werkgever. Iets vergelijkbaars geldt voor computers en laptops. Als de werkgever een computer beschikbaar stelt die de werknemer ook thuis kan gebruiken en het zakelijk gebruik ervan is 90 procent of meer, is er eveneens sprake van een nihilwaardering. Een personeeluitje telt mee voor het forfait. Een cursus niet. Wielinga: ‘Ik verwacht dat er in plaats van entertainment veel infotainment zal komen, overdag een training, ’s avonds een mooi diner.’ Overigens geldt voor personeelsfeestjes wel een vrijstelling als het feestje op de werkplek plaatsvindt.

Werkgevers die standaard een onkostenvergoeding verstrekken aan werknemers moeten

ook gaan puzzelen. Wielinga: ‘Het komt veel voor dat werknemers elke maand een vaste vergoeding krijgen, bijvoorbeeld 100 euro. Werknemers maken immers privé ook kosten voor hun werk. Ze telefoneren, ze printen, ze nemen een bloemetje mee naar een zakenrelatie. Bij een belastingcontrole moet je dat onderbouwen, maar de fiscus deed er niet moeilijk over. Maar als je nu niet wilt dat je met de onkostenvergoedingen de vrije ruimte opsoupeert, moet je exact nagaan waar de onkostenvergoeding voor gebruikt wordt. Wellicht ook voor uitgaven waarvoor een gerichte vrijstelling geldt. Maar dat moet je dan wel specificeren.’ ■

BEPALEN EN TOETSEN VAN DE VRIJE RUIMTE

De Belastingdienst geeft drie methoden voor het bepalen en toetsen van de vrije ruimte.

1. U schat uw vrije ruimte op basis van het voorafgaande kalenderjaar. U toetst gedurende het lopende jaar en u herrekent na afloop van het jaar.
2. U schat uw vrije ruimte op basis van het voorafgaande kalenderjaar. U toetst per aangiftetijdvak van het lopende jaar. U herrekent na afloop van het jaar.
3. U berekent uw vrije ruimte per aangiftetijdvak van het lopende kalenderjaar. U toetst per aangiftetijdvak van het lopende jaar.

Op www.belastingdienst.nl vindt u voor elke methode om met de werkkostenregeling om te gaan een uitgebreid stappenplan. Hier is ook uitgewerkt welke vergoedingen onder welke omstandigheden binnen de werkkostenregeling vallen of gelden als gerichte vrijstelling of nihilwaardering.

‘Ik ben graag uw postillon d’amour’

Mona Keijzer, Tweede Kamerlid voor het CDA, bracht eind oktober een werkbezoek aan het notariaat. Thema van het bezoek: de rol van het notariaat bij het voorkomen van financiële uitbuiting van ouderen. Notariaat Magazine was erbij.

TEKST Mechtelt Lindenhovius | FOTO'S Truus van Gog

11.25 uur Mona Keijzer, CDA-Tweede Kamerlid, komt de vergaderzaal van notaris Kantoor Van Putten van Apeldoorn in Ede binnenlopen. Ze wordt verwelkomt door notaris Liesbeth van den Brink-Baggermans van dat kantoor en door Jef Oomen, bestuurslid van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en notaris in Den Bosch. Keijzer zal een casuoverleg bijwonen van de pilotwerkgroep in de gemeente Ede over het voorkomen van financieel misbruik van ouderen. Naast notaris Van den Brink-Baggermans bestaat de pilotgroep uit notaris Jan-Willem Hermans uit

Veenendaal en diverse vertegenwoordigers van gemeenten, banken, politie en de regionale zorg.

11.35 uur Het programma start. Keijzer stelt zich kort voor. ‘Ik zit sinds 2012 in de Kamer, in mijn portefeuille zit het onderwerp “langdurige zorg”. Het onderwerp van vandaag gaat me zeer aan het hart. We hebben vaak een romantisch idee over ouderenzorg, maar dat beeld klopt vaak niet. Niet alleen bij slechte familiale verhoudingen, ook wanneer verhoudingen goed zijn, komt financiële uitbuiting voor. Als wethouder ben ik vaak bij casuoverleggen aanwezig geweest, erg nuttig. Vooral als er waargebeurde verhalen aan bod komen.’

VERFRISSEND

Jef Oomen neemt vervolgens het woord. Hij vertelt over het actieplan ‘Ouderen in veilige handen’ van het ministerie van Volksgezond, Welzijn en Sport, waar de pilotprojecten uit voortkomen, en over de KNB-werkgroep ‘Financiële bescherming ouderen’. Oomen zit zelf in een pilotgroep in Den Bosch. Zijn ervaringen zijn erg goed. ‘Ik kende de deelnemende partijen wel, maar nu we echt samenwerken, levert dat verrassende en verfrissende resultaten en ideeën op. We worden bewust van elkaars (on)mogelijkheden.’ Het notariaat heeft volgens Oomen met het levenstestament een fantastisch product in handen om ouderen financieel te beschermen. ‘Een oudere met verstand, neemt de regie in eigen hand’, besluit het bestuurslid. Zijn woorden worden geïllustreerd met de korte film ‘Dementie en dan’.

12.00 uur De casusbespreking begint. Dit overleg wordt voorgezeten door Mirjam van Dongen, trainer bij Moetd, een bureau dat trainingen en workshops aan hulp- en dienstverleners geeft. Van Dongen toont eerst een kort fragment uit het tv-programma *Geer & Goor: Effe geen cent te makken*. Daarin praat Gerard Joling, onder het genot van een advocaatje-

Notaris Liesbeth van den Brink-Baggermans in gesprek met een bewoner van Bethanië.

‘Een oudere met verstand neemt de regie in eigen hand’

slagroom, met een 102-jarige mevrouw. Door de juiste vragen te stellen, komt hij er snel achter dat de familie van de dame spullen van haar heeft weggenomen zonder dat ze dat wist. Volgens Mirjam van Dongen laat dit fragment goed zien dat je helemaal geen lange relatie hoeft te hebben met iemand om de vinger op de zere plek te leggen. Als je maar de juiste vragen stelt.

CASUS

Vervolgens licht notaris Hermans de casus toe over een alleenstaande, oude man die hulpbehoevend is en een slechte verhouding heeft met zijn twee kinderen. Vanwege zijn slechte gezondheidstoestand komt hij in contact met een zorgverlener. Bij het overlijden van de man blijkt er een zorgcontract van een paar regels over 24-uurs zorg te zijn. Verder is de accountant van de man tot executeur benoemd. Bij de afwikkeling van de nalatenschap wordt die geconfronteerd met een nota van ruim 90.000 euro voor het verlenen van zorg. Ook heeft de zorgverlener opdracht verleend aan de notaris om het testament van de man aan te passen met de bedoeling hem tot enig erfgenaam te benoemen. Dat testament is uiteindelijk niet getekend, omdat

de behandelend notaris het stappenplan van de KNB heeft gevolgd. Tijdens dat proces is de man overleden.

Vragen

Aan de hand van vragen van de pilotdeelnemers wordt de casus verder ontleed. Dat gaat in verschillende fasen: eerst gaat het om de vraag 'wat kunnen we nu al voor elkaar betekenen', daarna om de vraag 'wat hadden we met elkaar kunnen doen'. Mona Keijzer luistert aandachtig mee en stelt diverse vragen. 'Van huis uit ben ik advocaat. Als ik deze casus zie dan gaan die radartjes meteen draaien. Er is hier toch geen wilsovereenstemming? Ik zou er meteen een brief uitdoen dat ik die factuur niet ga betalen!', aldus de politica.

De groep constateert dat zorgverleners een belangrijke rol hebben om ouderen op de weg te zetten richting een levenstestament en de notaris. Ook Keijzer is het daarmee eens. 'Het gaat er vaak om dat de juiste mensen, op de juiste momenten, de juiste vragen stellen. Een werkgroep als deze is daar heel goed voor. Je maakt elkaar, vanuit die verschillende expertises, attent op wat er allemaal mogelijk is. Dat is prachtig!'

13.00 uur Het werkbezoek verplaatst zich naar Woon-, Zorg- en Dienstencentrum Bethanië in Ede. Onderweg, in de auto, vertelt de CDA-politica dat ze erg enthousiast is over het levenstestament. 'Ik vind het wel een beroerde naam overigens. Mijn eerste ingeving toen ik het hoorde, was: "Dat is toch iets voor de dood? Hoe kan dat nou helpen bij financiële uitbuiting?" Maar nu begrijp ik dat je er van alles in kunt vastleggen, zowel financiële als medische wensen. Het is dus voor allerlei situaties een geweldig product. Pas nog las ik een stuk van een arts over een hoogbejaarde vrouw die werd opgenomen in het ziekenhuis. Zij wilde eigenlijk niet meer behandeld worden. Zij vroeg de arts: "Mag een mens ook sterven?" En dat laat nu precies zien, waar een levenstestament goed voor is.' Keijzer geeft aan graag een rol te willen spelen in het breder bekendmaken van het levenstestament. 'Ik ben actief op Twitter en Facebook, en ik geef vaak spreekbeurten. Vandaag nog ga ik naar twee bijeenkomsten met ouderen. Daar ga ik dit zeker noemen! Ja, ik ben hiervoor graag jullie *postillon d'amour*.'

13.15 uur Aangekomen bij het zorgcentrum – eind september geopend door prinses Margriet – worden we in de lichte en open hal ontvangen door directeur Aline Poolen. De bewoners hebben zojuist de warme maaltijd genuttigd en de meeste zijn daardoor wat slaperig. Gelukkig is er een groepje ouderen dat zich graag door notarissen Jan Willem Hermans en Liesbeth van den Brink-Baggerman laat informeren over het levenstestament. Mona Keijzer luistert aandachtig mee. Een van de aanwezigen, een weduwe met kinderen, vertelt over de verkoop van haar voormalige woonhuis. Een van haar kinderen neemt daarin de leidende rol. Er is volgens haar weinig overleg met de andere kinderen, 'hij doet wat hij zelf wil', en dat vindt ze vervelend. De notarissen geven aan wat ze eventueel zou kunnen doen. Als het bijna 14.00 uur is, neemt Mona Keijzer afscheid. Ze moet naar een andere afspraak. Voordat ze gaat, steekt ze de dame een hart onder de riem: 'Hier zitten slimme mensen, ik heb alle hoop dat zij u goed kunnen helpen.' ■

Jef Oomen en Jan-Willem Hermans praten met Mona Keijzer over het levenstestament.

Grensoverschrijdende
omzetting Frigoglass

Een juridische noviteit

Een grensoverschrijdende omzetting van een vennootschap is tot op heden in Nederland niet geregeld bij wet, maar de grote lijnen werden wel al uitgezet in jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. Vooruitlopend op de wet haalde kandidaat-notaris Bianca Geuze-Draaijer van Stibbe het Grieks-Cypriotische bedrijf Frigoglass naar Nederland.

TEKST Tatiana Scheltema | BEELD Truus van Gog

Begin 2013 was het op Cyprus goed mis. Het eilandstaatje werd meegezogen in het Griekse begrotingsdrama en de Cypriotische financiële sector werd met hangen en wurgen door 'Europa' gered. Niet bepaald een klimaat waar investeerders warm voor liepen. Dat merkte ook Frigoglass, een aan de Griekse beurs genoteerde producent van ijskasten, koelsystemen en verpakkingsmaterialen waar grote frisdrankproducenten als Coca-Cola hun producten graag in etaleren.

NERVEUS

Dat de moedermaatschappij van Frigoglass op Cyprus was gevestigd, zag tot 2013 niemand als een probleem. Maar toen het bedrijf wilde uitbreiden en daarvoor geld wilde ophalen op de markt, werden de banken die de obligatie-uitgifte zouden begeleiden toch wat nerveus – het ging om een transactie van 250 miljoen. 'Onze cliënt kreeg te horen dat het beter zou zijn als de moedermaatschappij in een politiek en economisch stabielere omgeving zou zijn gevestigd', vertelt Bianca Geuze-Draaijer, kandidaat-notaris bij Stibbe in Amsterdam. 'De moedermaatschappij zou immers garant

staan voor de uit te geven obligaties.' Frigoglass was inmiddels met Britse adviseurs in gesprek over de transactie en al snel kwam Nederland als nieuwe uitvalsbasis in zicht. Stibbe werd de Nederlandse adviseur. Het kantoor had een jaar eerder als eerste kantoor in Nederland een 'inbound', een grensoverschrijdende omzetting van een vennootschap begeleid. 'De obligatie-uitgifte zou worden gedaan door een Nederlandse groepsvennootschap, dus men was al bekend met de Nederlandse rechtspraak. Toen kregen wij de vraag of we ook een grensoverschrijdende omzetting konden construeren. Dat kon.'

TWEE ROUTES

Van oudsher waren er twee routes om de overheveling van een rechtspersoon van de ene naar de andere lidstaat te regelen. Geuze-Draaijer: 'Je kon ervoor kiezen om alle

‘Je moet ontzettend goed opletten welke formaliteiten gelden en op welk moment, en of er tegenstrijdigheden zijn’

bezittingen van de Cypriotische vennootschap over te dragen aan een nieuwe Nederlandse vennootschap, in vaktaal: een activa-passiva-transactie. Of je richt een nieuwe Nederlandse vennootschap op die je vervolgens laat fuseren met de buitenlandse vennootschap. In dat geval vindt ook een overgang plaats van alle bezittingen en schulden. De Cypriotische vennootschap zou vervolgens kunnen verdwijnen, de Nederlandse verkrijgt alle bezittingen en schulden. Beide opties werken en worden vaak gebruikt. Voor de grensoverschrijdende fusie is bovendien ook een wettelijke basis, die staat gewoon in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.’

Het nadeel van beide routes is alleen dat de vennootschap op enig moment ophoudt te bestaan, zegt Geuze-Draaijer. En dat wilde Frigoglass liever niet – over de details houdt ze zich aan de oppervlakte. ‘Er kunnen verschillende redenen zijn waarom je dat niet wil: om fiscale redenen, omdat bepaalde niet-overdraagbare vergunningen zijn afgegeven, of omdat je in sommige overeenkomsten te maken hebt met zogeheten *change of control*-bepalingen.’

COMPLICATIES

Als de rechtspersoon dezelfde zou blijven, zouden mogelijke complicaties worden omzeild. Alleen: een grensoverschrijdende omzetting van een bedrijf was in de Nederlandse wetgeving nog niet geregeld. ‘Maar in de markt gebeurde het inmiddels al wel’, vertelt Geuze-Draaijer. ‘Er zijn twee uitspraken geweest van het Europese Hof van Justitie die zagen op het recht van vrije vestiging in de Europese lidstaten. In 2009 was er het Cartesio-arrest, dat bepaalde dat een lidstaat een onderneming niet mag belemmeren zich om te zetten naar het recht van een andere lidstaat. En in het VALE-arrest in 2012 stelde het hof dat voor het omzetten van een vennootschap uit een andere lidstaat dezelfde regels moeten gelden als voor een vennootschap uit eigen land. Op basis van deze arresten concludeerden de meeste vennootschapsjuristen in Nederland dat het

mogelijk moest zijn om buitenlandse kapitaalvennootschappen – de Duitse GmbH, de Luxemburgse SàRL, de Cypriotische Ltd. – naar Nederland over te plaatsen, en andersom.’

NOVITEIT

De juridische noviteit van de grensoverschrijdende herstructurering maakte de zaak voor Geuze-Draaijer zo interessant. ‘Normaliter kijk je in de wet: “O ja, zo moet het.” En in dit geval wisten we: Nederland is verplicht om zo’n vennootschap welkom te heten. Dus zijn we gaan kijken: hoe zou zo’n proces eruit kunnen zien aan de hand van wat er al wel ligt? Zo is er een regeling voor omzettingen binnen Nederland en ook de regeling voor grensoverschrijdende fusies was van belang. Daarnaast hebben we gekeken naar de procedure voor zetelverplaatsing van een *Societas Europaea* (SE), de Europese bedrijfsvorm. Die kun je er ook naast houden als je een grensoverschrijdend omzettingsproces wil begeleiden.’

In totaal werkten zo’n vijftien adviseurs uit Griekenland, Cyprus, het Verenigd Koninkrijk en Nederland aan de zaak: fiscalisten, kandidaat-notarissen en advocaten. ‘De Britse vestiging van het New Yorkse kantoor Shearman & Sterling was *lead counsel* in het hele proces en leidde de transactie in goede banen. Wij deden natuurlijk het Nederlandse gedeelte en werkten het meeste samen met de mensen op Cyprus. Dat verliep heel prettig. Daarbij speelde natuurlijk mee dat je in een transactie als deze allemaal naar hetzelfde doel toewerkt.’

GOEDE SAMENWERKING

Technisch gezien is een grensoverschrijdende omzetting nog behoorlijk ingewikkeld – alleen al omdat de wettelijke basis ervoor ontbreekt. Goede samenwerking, vooral met de mensen op Cyprus, was dus van belang. ‘Je moet ontzettend goed opletten welke formaliteiten gelden en op welk moment, en of er tegenstrijdigheden zijn. Bijvoorbeeld: wanneer is een vennootschap op Cyprus geen vennootschap meer? Is dat het moment dat wij zeggen: nu is het een Nederlandse bv, of het moment dat de

vennootschap daar is uitgeschreven uit het handelsregister? Dat moet je wel weten, want je wil voorkomen dat een vennootschap op Cyprus al is verdwenen, terwijl wij de akte nog niet hebben gepasseerd. Dan ben je de vennootschap “kwijt”, als het ware. Dan krijg je een gekke situatie.’

STAPPENPLAN

Cultuurverschillen speelden in de samenwerking zeker een rol. ‘Wij zijn toch gewend om heel geordend te werken, in Zuid-Europese landen, zo ook Cyprus, is dat soms toch anders. Je moet zorgen dat je weet wat er moet gebeuren en *hoe* dat moet gebeuren, ook in de andere jurisdictie. En het kan nog best lastig zijn om precies te doorgronden hoe het systeem in een land als Cyprus precies werkt. Om die reden is het belangrijk dat je er tijdens zo’n proces voor zorgt dat jij zo veel mogelijk de partij bent die de lijnen uitzet, de leiding neemt. Dus een stappenplan opstelt en daarin de input meeneemt van de *co counsel* als het gaat om de stappen die worden beheerst door het recht van de andere jurisdictie. Temeer nu er nog geen wettelijke regeling ten grondslag ligt aan dit proces.’

UITDAGING

Sinds de arresten van het Europese hof hebben al vele dergelijke omzettingen plaatsgevonden, waarbij vennootschappen uit andere Europese landen werden getransformeerd tot Nederlandse rechtspersonen. Inmiddels ligt er wel een ambtelijk voorontwerp tot wet. Wellicht hebben de ambtenaren zich laten inspireren door Geuze-Draaijers praktijk. Leuke reisjes naar Griekenland of Cyprus hield ze er niet aan over. ‘Voor mij was de aardige bijkomstigheid de uitdaging om een grensoverschrijdende omzetting te doen met een Cypriotisch bedrijf als het andere betrokken land, en het uitvinden en uitdenken van het proces.’ ■

En
verder:

‘Gas geven, anders ga je achteruit’

‘Je verkoopt geen akten, je verkoopt vertrouwen’

Bep Bergman, sinds twaalf en een half jaar notaris in Stadskanaal, is de eerste vrouwelijke voorzitter van de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN). ‘Een bezoekje aan de notaris kost geen geld, maar levert geld op.’

TEKST Henriette van Wermeskerken | FOTO Truus van Gog

‘**T**oen ik in 2002 notaris werd, was ongeveer 10 procent van de notarissen vrouw. Nu is dat percentage ruim verdubbeld. Maar nog steeds zijn vrouwen onder notarissen ondervertegenwoordigd. De politiek ziet graag 30 procent vrouwen in het hoogste echelon. Dat lukt nergens. Niet in het notariaat en evenmin in andere sectoren. Neelie Kroes vraagt er al jaren aandacht voor. Ook Gerdi Verbeet hoor ik er nu een lans voor breken. Van de notarieel studenten die afstuderen, is een overgrote meerderheid vrouw. Maar doorstromen, doen ze nauwelijks. Hoe dat komt? Dat is niet moeilijk. Vrouwen werken graag parttime. En parttime werken verhoudt zich niet met het ondernemerschap.’

AMBITIE

‘Ik zie genoeg vrouwen die het notariële vak kundig en met plezier uitoefenen. En in veel gevallen zie ik dat de ambitie ontbreekt om ondernemer te zijn. Als ondernemer ben je bezig met heel andere vaardigheden. Je stelt vragen als: hoe richt je het bedrijf in? Hoe bindt je cliënten aan je kantoor? Je moet commercieel kunnen en willen denken. Dat lukt niet van negen tot vijf. De tijd die het ondernemerschap vergt en de druk die het op je legt, passen simpelweg niet bij parttime werken. Ik denk dat vrouwen daarom kandidaat-notaris of eventueel toegevoegd notaris blijven, maar geen notaris worden. Zelf heb ik altijd fulltime gewerkt. En ja, ik heb kinderen. Het kán.’

GAS GEVEN

‘Mijn man en ik zijn bij Derkstra Jansen Bergman beiden notaris. Samen met een drietal kandidaten en een groot aantal medewerkers oefenen wij een algemene

praktijk uit. Het kantoor staat voor ons voorop. Gas geven, anders ga je achteruit. Ik vind het belangrijk om het grote publiek te informeren over relevante ontwikkelingen in het notariaat. Daar heb ik ook lol in. Ik schrijf regelmatig in kranten, ik kom in radioprogramma's en ik geef lezingen voor allerlei groepen: accountants, makelaars, ondernemersverenigingen. Wij hebben cliënten in Groningen, Drenthe en Friesland. Estate planners zijn specialisten. EPN-leden weten alles over vermogensoverheveling naar de volgende generatie, volgens de doelen die cliënten hebben. Daarmee profileren wij het notariaat in zijn algemeenheid en ons kantoor in het bijzonder en daar hoort, wat mij betreft, bij dat je naar buiten treedt. Ik zie het als onze taak om het publiek – niet alleen vermogende mensen maar een brede groep – erop te wijzen dat het niet allemaal vanzelf goed gaat. De mogelijkheid van een rechtskeuze in een testament, bijvoorbeeld, is niet alleen voor expats, maar ook voor asielzoekers relevant. Ik maak vaak mee dat het publiek denkt dat de wetgever het allemaal wel heeft geregeld. Dat is misschien zo, maar vaak niet zoals de mensen het willen. Wie het zelf wil regelen, moet naar de notaris.’

GAMMA-CLAUSULE

‘Veel mensen zien het belang niet van af en toe een bezoekje aan de notaris. Ik zeg: “Als de notaris zijn of haar werk goed doet, levert het u geld op. Gaat u niet naar de notaris als het nodig is, dan bent u uiteindelijk veel meer kwijt aan procedures of belastingen.” Dat gaat altijd op, is mijn ervaring. Ik zie het als mijn missie om het publiek in jip-en-janneketaal te informeren. Op een toegankelijke manier. Zo noem ik de clausule dat een koper zich

niet kan beroepen op gebreken aan een huis de Gamma-clausule. Want hoe zit dat? Tref je zaken aan als een lekkende kraan of kalk in de douchekop, dan moet je niet bij de verkoper zijn, niet bij de notaris, maar bij de Gamma. Of denk aan het levenstestament. Een volmacht op een bierviltje is ook een geldige volmacht. Maar accepteert de bank die? Een samenlevingsovereenkomst is ook vormvrij, maar geen mens denkt eraan om die op een bierviltje te schrijven. Zo zijn er veel zaken waarin de notaris een belangrijke maatschappelijke rol en grote toegevoegde waarde heeft. En dat draag ik graag uit. De notaris, wie anders?’

INVESTEREN

‘Net als veel andere notarissen wordt ook op ons kantoor belangeloos advies gegeven. Als ik een lezing geef, deel ik pennen uit met ons telefoonnummer erop en zeg: “Bel me maar.” En dat gebeurt ook. Soms komt daar een betaald advies uit. Soms niet. Maar vaak komt men vroeg of laat bij je terug. Zo'n investering hoort bij het ondernemerschap. Praat met mensen, leef je in. Want je verkoopt geen akten, je verkoopt vertrouwen. Niemand zegt: “Wat een mooie akte.” Het gaat om wat je regelt. Wie een boor koopt, heeft geen behoefte aan een boor, maar aan gaten in de muur. Met klagen over de tarieven, wat ik nog steeds hoor, kom je er niet als notaris. Die vaste tarieven zijn al in 1999 verlaten en komen echt niet meer terug. Ik denk dat het notariaat door die defensieve houding veel is kwijtgeraakt. Wij notarissen moeten het publiek opzoeken en uitdragen wat wij kunnen betekenen. En: bij het lobbyen moeten we breder kijken dan alleen naar Justitie. Financiën is in veel gevallen een net zo belangrijk ministerie voor onze beroepsgroep.’ ■

OPINIE

Recht, politiek en KNB

In 2012 trad de Wet Aanpassing wettelijke gemeenschap van goederen in werking. Oorspronkelijk doel: voortaan geen algehele gemeenschap van goederen (agvg) maar een enigszins beperkte. Erfenissen, giften en 'aanbrengrsten' zouden voortaan privé blijven. Door het amendement-Anker sneuvelde die kern, maar wegens andere nuttige veranderingen haalde het ontwerp de eindstreep. Nederland bleef wat het basisstelsel betreft een vreemd eend in de wereldbijt. Het notariaat was teleurgesteld. De testamentenpraktijk roeide op de oude voet door.

EEN 'REMAKE'

Een jaar geleden werd een 'remake' van het eerdere wetsvoorstel gelanceerd. *Notariaat Magazine (NM)* 12/2013 besteedde er ruim aandacht aan met een interview met onder andere de voorzitter en portefeuillehouder van de KNB. Daarin zegt de voorzitter 'niet vóór of tegen' te zijn. Een reactie van diezelfde strekking ging uit richting de opstellers van het wetsvoorstel. Van de kritische mening van mij en anderen werd het bestuur gedetailleerd op de hoogte gesteld met het verzoek tot standpuntherziening. Vooral opmerkelijk was dat het bestuur afweek van wat het notariaat als beroepsgroep in 2003 had uitgesproken: 90 procent was toen onomwonden vóór de wijziging. Weet het bestuur wel zeker of het de mening van de beroepsgroep vertegenwoordigt?

RECHT EN POLITIEK, NIET IETS 'VIES'

De KNB-voorzitter zei in *NM* verder dat een keuze voor het wetsvoorstel 'geen juridische maar een politieke stellingname' is en vindt die laatste blijkbaar ongewenst. Toch is hier wel degelijk een politieke stellingname gewenst, zoals wij dat als beroepsgroep ook eerder deden. Denk aan de rechtspolitieke vraag die de KNB destijds stelde in het commentaar op het wetsontwerp Geregistreerd Partnerschap of de voorgestelde agvg voor deze doelgroep geschikt en gewenst was. Of ons zware politieke commentaar op

de nieuwe Notariswet. En ook bij de wijziging van het erfrecht liet het notariaat zich, onder leiding van een spraakmakende, apostolische en overtuigende Van Mourik, gelden.

De keuze van het basisstelsel in het huwelijksvermogensrecht valt ook onder de noemer rechtspolitiek. Dat is niet iets 'vies'. We hebben van het onderwerp immers verstand, technisch en beleidsmatig. Het huwelijksvermogensrecht speelt zich voor een substantieel deel dagelijks voor de ogen van het notariaat af. Wij hebben een mening, en die doet ertoe.

In *NM* 9/2014 stonden twee rechtspolitiek geladen bijdragen met betrekking tot het wetsvoorstel. Heeft de KNB daarover misschien een mening? Bescherm het notariaat niet al vijftig jaar door middel van allerlei verrekenclausules, én aan de gesprekstafel, de gelijke positie van de partners? Hoe denkt de KNB over de in dat artikel gedane roep om een 'verbod op koude uitsluiting'?

DROGREDEN

Wie, zoals het KNB-bestuur, uit het feit dat 70 procent van de huwendes 'kiest' voor de agvg, afleidt dat dat de beste oplossing is, hanteert een drogreden, die door minister Hirsch Ballin destijds bij de parlementaire behandeling is ontzenuwd: de agvg treedt van rechtswege in; het is dus dubieus of er een bewuste keuze is gemaakt. Die keuze past niet bij de nog altijd aanwezige rozengeur en maneschijn. Daar is geen onderzoek voor nodig. Zou het niet wenselijk en politiek welkom zijn dat de noodzaak van huwelijksvoorwaarden wordt verminderd en uitsluitingsclausules in testamenten langzamerhand kunnen vervallen?

VLEES NOCH VIS; DAT IS NIET HET NOTARIAAT

Gelet op het bovenstaande is de vlees noch vis-houding van het KNB-bestuur opmerkelijk. De neutraliteit lijkt op een onberedeneerde aversie, die bovendien de achterban tegen de schenen schopt. Tot een beter inzicht is het bestuur ook recent niet gekomen. Een nieuwe enquête onder de leden is wegens de gelijkenis van dit

wetsvoorstel met het eerdere niet nodig: Netwerk Notarissen deed al een bruikbaar onderzoek. Met de maatschappelijke ontwikkelingen van minder huwelijken, meer scheidingen, en veel tweede of derde huwelijken/relaties, is voor de beoogde wetswijziging meer reden dan ooit. Neutraliteit overtuigt maar zelden en gaat vaak hand in hand met conservatisme. Het resultaat daarvan kan ideeënarmoede zijn. Het bestuur van de KNB verhoede dat het notariaat daarvan onverdiend wordt beschuldigd.

*Mr. Guus Rieter,
oud-notaris (a.rieter@xs4all.nl)*

Reactie KNB-bestuur

In december 2013 vroegen de initiatiefnemers van het wetsvoorstel een aantal organisaties, waaronder de KNB, om een eerste reactie op het voorstel. De KNB is niet uitgesproken voor of tegen het wetsvoorstel. Beide systemen hebben hun voor- en nadelen. Daar komt bij dat het notariaat verdeeld is over dit voorstel. De voorstanders die de heer Rieter in zijn brief noemt (toen 90 procent) zijn inmiddels behoorlijk van mening veranderd. Uit een peiling op NotarisNet van november 2013 blijkt dat 50 procent van de respondenten het een 'goed plan' vindt, de andere helft vindt het 'niet nodig' of zelfs een 'slecht plan'.

De KNB vindt dat het wettelijk huwelijksvermogensrecht een goede regeling moet bevatten voor de grootste groep gehuwden en een breed draagvlak in de samenleving moet hebben. Daarnaast wijst de KNB op het feit dat het te verwachten positieve effect van de regeling in grote mate afhankelijk is van de bereidwilligheid van echtgenoten hun privévermogens te administreren. De ervaring leert dat echtgenoten zelden een dergelijke administratie bijhouden en dat zal in het stelsel dat dit wetsvoorstel beoogt, in de praktijk tot problemen leiden.

UITGELICHT

Mediationcongres 2014

De Mediatorsfederatie Nederland organiseert op vrijdag 28 november het Mediationcongres 2014 in het congrescentrum te Den Bosch. De VMSN is uiteraard ook aanwezig met een stand.

Het thema van deze vijfde editie is 'De Federatie: een wereld aan mogelijkheden!'.

Zoveel uiteenlopende expertises en achtergronden, zoveel specialismen. De verbindende factor: wij zijn allen mediator! Aan het einde van de dag wordt voor de derde keer de MediationAward uitgereikt. Deze award gaat naar een persoon of een organisatie die in 2014 een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan mediation. Zie ook www.mediationcongres.nl.

CURSUSSEN

VASN-cursus 'Bedrijfsoverdracht'

Datum: 11 november 2014
U krijgt een overzicht van het proces, de aandachtspunten en actualiteiten aan de hand van het VASN-model voor bedrijfsoverdracht. Uitsluitend voor leden.

VMSN-opleiding Legal Mediation

Deel 2: 17, 18 en 28 november 2014
Met deze opleiding kan de notarieel jurist zich voorbereiden op de mogelijkheid zich als mediator te laten registreren in het toekomstig wettelijk register. De opleiding is zowel interessant om legal mediator te worden als om verschillende (mediation)vaardigheden op te doen voor de praktijkuitoefening in brede zin.

VMSN-cursus Omgaan met emoties

Datum: 4 november
Een interactieve cursusdag waarbij deelnemers leren om functie en verloop van emoties te ontdekken, waardoor u beter kunt reageren en interveniëren. Uitsluitend voor leden.

EPN-Actualiteitendag Nieuwe erfrechtverordening en Belastingplan 2015

Datum: 27 november 2014

NRS-congres: Actualiteiten omzet- en overdrachtsbelasting

Datum: 25 november 2014 in Utrecht
Op 25 november organiseert de NRS in SuperNova van de Jaarbeurshallen in Utrecht een congres over Actualiteiten omzet- en overdrachtsbelasting. Prof. mr. Bart van Zadelhoff en mr. dr. Jan Sanders actualiseren de kennis rond omzet- en overdrachtsbelasting aan de hand van de laatste ontwikkelingen. Aan het bijwonen van dit congres worden 3 NRS-punten en 3 KNB-punten toegekend. Voorafgaand aan deze bijeenkomst vindt de algemene ledenvergadering van de NRS plaats. Meer informatie en het inschrijfformulier vindt u op www.nrs-notaris.nl/bijeenkomsten/website/najaarscongres-nrs-actualiteiten-omzet-en-overdrachtsbelasting. Zowel toegankelijk voor leden als niet-leden.

VERENIGINGSNIEUWS

Dijksma dient Melkveewet in

Voor verantwoorde groei van de melkveehouderij wordt een nieuw stelsel ingericht in de vorm van de Melkveewet. Staatssecretaris Dijksma stuurde de uitwerking op 1 juli aan de Tweede Kamer. Door de wet kunnen melkveehouders hun bedrijf na afschaffing van het melkquotum uitbreiden, mits er afzetmogelijkheden zijn voor de extra mestproductie. Dit kan door aanschaf van grond of door mestverwerking. NZO, LTO en veel Kamerleden vinden dat hierdoor het grondgebonden karakter van de melkveehouderij te veel onder druk komt en pleiten voor het aanscherpen van de wet. Of staatssecretaris Dijksma hiertoe bereid is, is nog niet duidelijk. De VASN zal in het voorjaar van 2015 tijdens een cursus ook aandacht besteden aan het onderwerp.

EPN-cursussen toegankelijk voor niet-leden

Ook niet-leden kunnen zich voor de cursussen van EPN inschrijven. Geïnteresseerd? De EPN-cursussen vindt u terug op www.epn-notaris.nl/website/bijeenkomsten. Wilt u actief door de EPN benaderd worden voor de cursussen? Stuur dan een bericht naar info@epn-notaris.nl.

Voordelen voor EPN-leden

Maar u kunt uiteraard ook lid worden. Voordelen daarvan zijn bijvoorbeeld: u krijgt 15 procent korting bij SDU op het *Compendium Samenwonen*, de *Verzameling Wetgeving Notariaat* en het *Compendium Estate Planning*. Bij Estate Planning Expert kunt u – net als al uw kantoorgenoten – kosteloos gebruikmaken van de Kennisbank Estate Planning. En u ontvangt een korting op de jaarvergoeding

voor de toepassingen Testamentvergelijking, Aangifte Erfbelasting en Testamentmodellen.

Goed bezochte lezing over turboliquidatie van bv's

Op vrijdag 10 oktober vond de algemene ledenvergadering (alv) van de VOC plaats bij de Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap. Birgit Snijder, kandidaat-notaris bij De Brauw Blackstone Westbroek en verbonden als docent aan de Rijksuniversiteit Groningen, gaf een interactieve en prikkelende lezing over de (on)mogelijkheden van (turbo) liquidatie, de positie van bestuurders en vereffenaars en de jaarrekeningenplicht tijdens de ontbindingsfase. Er werden veel vragen gesteld en er vond – soms pittige – discussie plaats. Het bestuur van de VOC kijkt terug op een geslaagde en goed bezochte alv.

Wetsvoorstel executieveilingen goedgekeurd

De Eerste Kamer heeft eind september ingestemd met het wetsvoorstel tot verbetering van de executieveilingen van onroerende zaken. Hierdoor zullen de procedures rond veilingen beter gewaarborgd worden en de kosten voor een koper van een woning inzichtelijker zijn. Doordat de wetswijzigingen per 1 januari 2015 in werking treden, zullen de veilingvoorwaarden en alle procedures op korte termijn aangepast moeten worden. Volgens het overgangsrecht blijven de huidige regels gelden als voor de datum van inwerking-treding de executie is aangezegd. Wilt u meer informatie over de specifieke wijzigingen, kijk dan op www.nrs-notaris.nl.

Elkaar beter
in de gaten
houden

‘De kwaliteit van het notariaat staat onder druk. Er komt te weinig terecht van de maatregelen die de notarissen zelf nemen om de kwaliteit van hun werk op peil te houden, zoals het bijhouden van vakkennis, meelesen van akten en anderszins aanspreken van elkaar.’ Zo maar een krantenkop en het begin van een artikel uit *NRC Handelsblad*. Denkt u nu misschien: ‘Hé, dat kan ik me niet herinneren, hoe heb ik dat artikel kunnen missen?’ Dan kan ik u geruststellen, deze kop en dit artikel zijn nooit verschenen. Echter, vervang het woord ‘notarissen’ door ‘rechters’ en het woord ‘akten’ door ‘vonnissen’ en u leest de kop en inleiding van een artikel dat in *NRC* van 30 oktober 2014 stond.

KWALITEITSZORG

Dat artikel ging over de visitatiecommissie die elke vier jaar op verzoek van de Raad voor de Rechtspraak de kwaliteitszorg binnen de rechterlijke macht onderzoekt. In 2014 luidt de conclusie van de commissie (op hoofdlijnen): de maatregelen en structuren die binnen de rechterlijke macht moeten zorgen voor kwaliteitszorg zijn (onder andere door de gerechtelijke herindeling) op de achtergrond geraakt.

En ook: als je de kwaliteit van de rechtspraak wilt waarborgen, zal dat uit de lengte of uit de breedte moeten komen. Met andere woorden, er moet tijd en geld zijn voor juridische professionals om elkaar feedback te geven, voor juridisch overleg en voor intervisie.

AFSCHAFFING

U zult begrijpen dat dit niet uniek is voor de rechterlijke macht. Ook voor het notariaat is kwaliteitszorg van groot belang. Jaren geleden zijn daar door de KNB ook stappen voor gezet met de invoering van audits. Er zijn stemmen die menen dat die KNB-audits nu wel afgeschaft zouden kunnen worden. Immers, het Bureau Financieel Toezicht (BFT) is inmiddels integraal toezichthouder en daarmee de bewaker van de kwaliteit van het notariaat. Een verleidelijke gedachte, afschaffing van de audits zou zowel voor de KNB als de notaris een ‘besparing’ zijn. Maar het is een onjuiste opvatting en een verkeerde besparing. Ook de rechter kan menen zich niet te hoeven bekommeren om kwaliteitszorg; er is toch altijd de mogelijkheid van hoger beroep? Die vlieger gaat volgens mij niet op wanneer van menige uitspraak helemaal geen beroep wordt ingesteld en die vonnissen moeten ook goed zijn.

KWALITEITSBORGING

Met ons werk is het niet anders. Veel van het notariële werk zal nooit beoordeeld worden door het BFT. Niet vanwege onwil of onmacht, maar domweg omdat het irreëel is te denken dat een toezichthouder alles kan zien. En ook al dat notariële werk dat niet bij BFT terecht komt, moet correct en goed zijn. Het is mijn mening dat we het aan onszelf, maar vooral aan onze klant verplicht zijn om zelf als beroepsgroep voor die kwaliteitsborging te zorgen. Vorm en inhoud van de audits moeten regelmatig getoetst en aangepast worden, maar die eigen audits blijven van levensbelang voor een kwalitatief hoogwaardig notariaat! ■

Franc Wilmink | VOORZITTER KNB

**Regeling tarieven
Kadaster gewijzigd**

De nieuwe regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2015.

De Regeling tarieven Kadaster is op een aantal punten inhoudelijk gewijzigd in verband met aanpassing van de producten en diensten van het Kadaster. De nieuwe regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2015.

Om de inschrijving van verklaringen van erfrecht te bevorderen, wordt een nultarief ingevoerd. Dit omdat verervingen nu in onvoldoende mate worden ingeschreven in de openbare registers. Als gevolg daarvan zijn de gegevens over rechthebbenden in de basisregistratie Kadaster minder actueel. Het nultarief voor inschrijving van verklaringen van erfrecht komt volgens de minister vooral ten bate van particulieren.

KABELS EN LEIDINGEN

Een andere wijziging richt zich op kabels en leidingen die als zelfstandige onroerende zaak in de openbare registers en kadastrale registratie worden opgenomen. Zij krijgen een eigen kadastrale aanduiding, als bijlage bij de akte wordt een netwerktekening ingeschreven en het leidingbestand wordt in het geautomatiseerde bestand voor de kadastrale kaart opgenomen. Dit gaat gepaard met een actualiteitseis en een tariefverandering. De wijziging van de tariefstructuur voor het bijhouden van netwerktekeningen leidt tot lastenverlaging voor nutsbedrijven en andere netbeheerders.

Convenant samenwerking tussen Kadaster en BFT

Het Kadaster en het Bureau Financieel Toezicht (BFT) hebben een convenant afgesloten waarin afspraken zijn gemaakt over de uitwisseling van gegevens. Het doel van de samenwerking is door middel van het verhogen van compliance te streven naar een kwalitatief goed functionerend en integer notariaat.

Het Kadaster beschikt over informatie die voor het BFT relevant kan zijn vanwege het toezicht op het notariaat. Voorbeelden hiervan zijn: aanzeggingen tot niet-inschrijving, verzoeken tot verbetering, inschrijvingen van akten en betalingsgedrag van notarissen bij het Kadaster. Door de uitwisseling tussen beide

instanties hoeft toezichthouder BFT notarissen minder te belasten met verzoeken om informatie. Omdat de KNB hecht aan een goed functionerend notariaat met een effectief en efficiënt toezicht, is de beroepsorganisatie voorstander van de uitwisseling van – objectieve – gegevens. De KNB vindt wel dat de gegevensuitwisseling binnen de vastgestelde kaders moet blijven en zal daarom in haar contacten met het BFT en het Kadaster vinger aan de pols de houden.

Nadere informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knb.nl)

Tweede Kamer wil meer inzicht in cijfers faillissementsfraude

De Tweede Kamer wil meer inzicht in cijfers met betrekking tot faillissementsfraude. Dit blijkt uit de inbreng van de Vaste Kamercommissie van Veiligheid en Justitie over het wetsvoorstel herziening strafbaarstelling faillissementsfraude van minister Ivo Opstelten van Veiligheid en Justitie. Het wetsvoorstel is onderdeel van het wetgevingsprogramma 'Herijking van het faillissementsrecht' dat een effectievere bestrijding van faillissementsfraude mogelijk moet maken. De VVD pleit voor een jaarlijkse berekening van de schade die wordt veroorzaakt door faillissementsfraude. Ook het CDA is benieuwd naar cijfers rond faillissementsfraude. Zij willen een getalsmatige toelichting omtrent de maatschappelijke impact die fraude heeft.

Met welke vraag kan ik bij het cluster Praktijkzaken terecht? En wat doet de afdeling Communicatie? Elke maand vertelt een medewerker van het KNB-Bureau over zijn/haar werk, uitdagingen en drijfveren. Deze maand Sabine Heijning, juridisch adviseur.

Wie is Sabine Heijning?

'Ik werk sinds 2010 als IPR-specialist bij de KNB. Dat deed ik ook al van 1990 tot 2000. Daartussen ben ik in het buitenland geweest, heb ik notarieel recht gestudeerd, een jaar in het notariaat gewerkt en drie jaar bij het Internationaal Juridisch Instituut. Internationaal privaatrecht (IPR) is al sinds lang mijn passie.'

Waar hou je je wekelijks mee bezig?

'Ik beantwoord rechtsvragen over IPR en buitenlands recht. Verder ga ik naar vergaderingen van de CNUE en het Europees Notarieel Netwerk (ENN) in Brussel. Daarbij richt ik me met name op familie- en erfrecht. Onlangs ben ik nog in Parijs geweest – in een dag heen en weer, geen aanrader overigens – om te praten over een register voor de Europese verklaring van erfrecht. Verder ben ik op dit moment bezig met het opstellen van een casus voor de workshop 'cross-border praktijkuitoefening', een initiatief van het ENN. Doel van de workshop is een netwerk tot stand te brengen

tussen Nederlandse, Belgische en Poolse notarissen. Ten slotte heb ik zojuist van de ENN een vragenlijst gekregen over voogdij en gezag van minderjarige kinderen: hoe dat is geregeld in Nederland. Dit gaan ze gebruiken voor hun website.'

Waar haal je voldoening uit?

'De rechtsvragen zijn leuke puzzels. Ook vind ik de internationale uitwisseling tijdens de CNUE- en ENN-bijeenkomsten interessant, alhoewel je hoofd aan het einde van de dag ook weleens overloopt. Alles gaat namelijk

Close up

vaak in het Frans. Ik heb ooit voorgesteld om in het Engels te gaan vergaderen bij de CNUE, ook voor de nieuwe EU-landen zou dat goed zijn, maar dat ligt vooralsnog gevoelig.'

Grootste professionele uitdaging?

'Zorgen dat de beantwoording van rechtsvragen op het gebied van IPR behouden blijft voor de KNB-leden. En daarnaast dat de Europese Erfrechtverordening goed gaat landen in de notariële praktijk.'

Wat doe je na je werk?

'Dan speel ik viool. Ik zit in een orkest, dat eens per halfjaar een concert geeft, en in een kwartet. Als ik zou willen, zou ik iedere avond in een ander amateurorkest kunnen spelen.'

Als ik niet voor de KNB werk dan was ik...?

'Dan deed ik ergens anders IPR-advisering.'

VVD benieuwd naar rol BFT bij begrotingsbehandeling V&J

De VVD heeft bij het ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) geïnformeerd naar de rol van het Bureau Financieel Toezicht (BFT). De partij stelde bij de begrotingsbehandeling van V&J over de aangekondigde plannen rond het thema fraudebestrijding vragen over de rol van het BFT. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) is verheugd dat de VVD dezelfde vraagtekens bij de begroting stelt als de KNB.

‘De aanpak van fraude is ook in 2015 een topprioriteit’, zo staat in de begroting van V&J. ‘Organisaties, belast met toezicht, handhaving, opsporing en vervolging, worden systematischer uitgevraagd en hun kennis benut om

kwetsbaarheden voor fraude te ontdekken en te dichten.’ De KNB heeft hierover contact gehad met de Kamer. Wordt het BFT, dat integraal toezicht houdt op het notariaat, ook begrepen onder deze organisaties? Indien dit het geval is, wil de VVD weten op welke manier het BFT wordt uitgevraagd en of dit betekent dat het BFT cliëntgegevens op basis van de Wet op het Notarisambt mag doorspelen naar derden.

‘De aanpak van fraude is ook in 2015 een topprioriteit’, zo staat in de begroting van V&J.

Registermediator moet duidelijke scheiding aanbrenge

Registermediators die ook een andere professie uitoefenen, zullen een duidelijke scheiding moeten aanbrenge tussen beide professies. Dit stelt Kamerlid Ard van der Steur in zijn beantwoording op de vragen van de Tweede Kamer over zijn wetsvoorstel registermediator. Volgens Van der Steur zullen bovendien alle registermediators onder de wettelijke regelingen vallen, waardoor kwaliteit wordt gegarandeerd.

Het VVD-Kamerlid betoogt dat er mogelijk veel registermediators zijn die ook een andere professie uitoefenen, zoals advocaten, psychologen, rechters en arbiters. De scheiding tussen beide professies zal worden vastgelegd in de Wet registermediator. Onder deze wet zullen alle registermediators vallen. Van der Steur wijst erop dat de wettelijke regelingen prevaleren boven regelingen van andere

organisaties waarbij de registermediator mogelijk is aangesloten. In het openbare en digitaal toegankelijke register zal staan wie registermediator is, in welke hoedanigheid de betrokkene nog meer optreedt (notaris bijvoorbeeld) en welk specialisme de betrokkene heeft.

TOEGANG TOT HET RECHT

Verder laat Van der Steur weten dat de toegang tot het recht door het wetsvoorstel wordt verbreed, omdat partijen die voor mediation kiezen voor juridische (deel)vragen tegen zeer lage kosten, eenvoudig en snel een toegankelijke en volwaardige rechter kunnen raadplegen. Hij benadrukt bovendien dat mediation geen verplichting is, maar op basis van vrijwilligheid geschiedt. Mediation zal volgens Van der Steur geïntegreerd worden als logisch alternatief voor de traditionele rechtspraak.

Uitvoeringswet Europese Erfrechtverordening aangenomen

De Eerste Kamer heeft dinsdag 28 oktober de Uitvoeringswet Europese Erfrechtverordening aangenomen. Met de wet worden de regels rond internationaal privaatrecht geïntegreerd. Dit zorgt ervoor dat vererving en afwikkeling van grensoverschrijdende nalatenschappen aanzienlijk worden vereenvoudigd. De Europese Commissie werkt nog aan het veeltalige formulier voor de verklaring van erfrecht. Naar verwachting is dit in november gereed. De Uitvoeringswet treedt op 17 augustus 2015 in werking.

Bij de uitwerking van de Europese Erfrechtverordening kiest de Nederlandse regering ervoor om de notaris de Europese verklaring van erfrecht te laten opstellen. In sommige andere Europese lidstaten kan dit niet de notaris, maar de rechter worden. Nederland is een van de eerste landen die een bevoegde autoriteit toewijzen. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) is blij met de rol die de notaris krijgt bij het opstellen van de Europese verklaring van erfrecht. De beroepsorganisatie onderzoekt de mogelijkheden voor een Nederlands register waarin Europese verklaringen van erfrecht worden ingeschreven. Voor zo'n register zou een wettelijke regeling nodig zijn, vergelijkbaar met het Nederlandse Centraal Testamentenregister. Ook in Europees verband wordt nagegaan hoe een Europees netwerk kan worden opgezet waarin alle lokale registers zijn gekoppeld.

Nadere informatie: KNB, Lineke Minkjan en Sabine Heijning, telefoon 070 3307139 (l.minkjan@knb.nl, s.heijning@knb.nl)

Achmea Bank wijzigt procedure aanleveren gegevens voor hypotheekakte

Achmea Bank heeft het proces van aanlevering van de gegevens voor de voorlopige en de definitieve hypotheekakte per 13 oktober gewijzigd. Voor het opmaken van de definitieve akte ontvangt u voortaan alleen de nog ontbrekende gegevens.

Bij de voorlopige akte ontvangt u alle gegevens al zo ver mogelijk compleet. De gegevens die nog kunnen wijzigen, worden weggelaten. Bij het aanleveren van de definitieve gegevens stuurt Achmea Bank u alleen nog de noodzakelijke informatie,

Voor het opmaken van de definitieve akte ontvangt u voortaan alleen de nog ontbrekende gegevens.

zoals het rentepercentage, de rentevaste periode en de datum voor aflossing. Met deze informatie vult u de akte aan. Doordat de definitieve gegevens nu alleen in de laatste fase worden doorgegeven, wordt de kans op fouten verkleind, aldus Achmea Bank.

LOPENDE DOSSIERS

De wijziging is ingegaan op 13 oktober. Ook voor lopende dossiers krijgt u alleen nog de aanvullende gegevens aangeleverd. Met deze gegevens maakt u de definitieve stukken voor de klant op. Voor vragen kunt contact opnemen met de klantenservice van Achmea Bank: 013 4612010 (maandag t/m vrijdag van 8:30 tot 17:30 uur).

KNB Cursusagenda

2 december 2014

Toegevoegde waarde van de notaris

U leert hoe u zich als notaris positiever kunt profileren. Deze training zal u helpen een meer gedreven en commerciële houding aan te nemen zowel binnen als buiten kantoor.

13 januari 2014

Wijziging executieveiling

Deze cursus is een *must* voor notarieel juristen die verantwoordelijk zijn voor veilingdossiers, maar ook voor ervaren medewerkers veilingen. Aan de orde komen de behandeling van de overgangswetgeving en de consequenties daarvan voor de praktijk en de eventuele gevolgen voor de 'internetveilingpraktijk'.

26 maart en 16 april 2015

Timemanagement

Hebt u het altijd (te) druk? Komt u altijd tijd tekort? Investeer dan nu in de cursus Timemanagement, zodat u straks meer tijd hebt voor andere zaken.

7 april 2015

Tweetrapstestament en tweetrapsafwikkeling

Modellen zullen de leidraad vormen van deze erfrechtelijke cursusdag: van tweetrapslegaat tot derde trap. Ook aan de (papier) tweetrapschenking zal aandacht worden besteed.

21 mei en 18 juni 2015

Commercie voor het notariaat

Na deze training hebt u inzicht in de verschillende marktwerkingsmethoden en een concreet actieplan waarmee u de markt op kunt gaan om nieuwe klanten te genereren en reeds bestaande klanten aan u te binden.

21 mei 2015

Omzetbelasting onroerende zaken

Over onder meer:

- de afschaffing per 1 januari 2014 van de integratieheffing;
- de door de staatssecretaris van Financiën op 19 september 2013 getroffen overgangsregeling naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad van 22 maart 2013.

2 en 9 juni 2015

Testamenten maken

Testamenten maken is een kunst. Het nieuwe erfrecht in theorie beheersen is één. De materie praktisch kunnen toepassen is twee. Deze laatste vaardigheid zal de rode draad zijn tijdens deze cursus.

.....
Dit is slechts een selectie uit het totale cursus-aanbod. Voor meer informatie, inschrijven en congressen, telefoon 070 3307125, cursussen@knb.nl of NotarisNet/Opleidingen
.....

Notaris moet Stappenplan volgen bij twijfel over wilsbekwaamheid

Uitspraak: *deel gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Klaagster K, rond 80 jaar oud, is eigenaresse van een perceel grond met daarop een woonhuis, kassen, een blokhut, caravan en een grote kruidentuin. In overleg met reclassering voeren delinquenten een taakstraf uit in de kruidentuin, waaronder D, met wie K nog steeds contact heeft. Al tientallen jaren woont K samen met levensgezel L. In maart 2012 verhuist K, na onder meer een herseninfarct, naar een zorgcentrum, waar D en L haar blijven bezoeken. L blijft in de woning wonen.

Na een gesprek tussen K, D en de bank over K's penibele financiële situatie, brengen K en D onaangekondigd een bezoek aan notaris N. N adviseert hen over een algemene volmacht en een testament. N vraagt een huisarts, gespecialiseerd in ouderengeneeskunde, of K nog kan tekenen. De huisarts meldt dat zijn psychologische onderzoek niet op deze vraag is gebaseerd, vervolgens dat er cognitieve beperkingen zijn, die echter niet verslechteren, en dat er mogelijk sprake is van alcohol demintie. Het zou best kunnen dat K nog kan tekenen. Hij adviseert de notaris om meerdere malen aan K dezelfde vraag te stellen om vast te stellen of zij deze consistent beantwoordt.

N mailt aan D dat als K hem in het gesprek een aantal malen als gevolmachtigde, enig erfgenaam en executeur noemt, de akten getekend kunnen worden. N mailt de akten naar D en een dag later komt D met K voor de ondertekening.

De klacht

L klaagt als gemachtigde van K onder meer over het feit dat N geen onderzoek naar de wilsbekwaamheid van K heeft laten doen. L stelt dat K niet beseft wat zij ondertekende.

Het oordeel

Volgens vaste rechtspraak dient de notaris bij de beoordeling van de wilsbekwaamheid van zijn cliënt primair

af te gaan op zijn eigen waarneming als hem niet bekend is, en er geen aanwijzingen zijn, dat cliënt aan een ziekte lijdt die zijn wilsbekwaamheid kan beïnvloeden. Als er aanleiding is voor twijfel dient de notaris het Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid te volgen. Daarbij komt het naast de indicatoren uit het Stappenplan vooral aan op de inhoud van het gesprek en de wijze waarop cliënt zich presenteert. N erkent dat er meerdere indicatoren aan de orde waren en hij het Stappenplan diende te volgen. Hij stelt dat hij dat ook gedaan heeft door onder andere het gesprek en het passeren onder vier ogen te laten plaatsvinden en door het opvolgen van het advies van de huisarts. Het hof overweegt dat N volgens het Stappenplan een gesprek met K in haar eigen omgeving had moeten voeren, zonder de begeleiding van D. N heeft zelf de suggestie gedaan om het testament op te stellen, terwijl de insteek van het gesprek het financiële probleem was. Wie met het idee van de executeur kwam, weet N niet meer en valt ook niet uit zijn zeer summier gespreksaantekeningen af te leiden. N had juist een uitgebreid dossier moeten maken in een dergelijk geval. Verder was het onderzoek van de huisarts niet voldoende en heeft N niet aannemelijk gemaakt dat hij voldoende open vragen heeft gesteld. N heeft zich er onvoldoende van vergewist dat K begreep wat zij tekende. Aangezien het vaststellen van de wilsbekwaamheid een wezenlijk onderdeel van zijn taak en verantwoordelijkheid is en N het Stappenplan ten onrechte op essentiële delen niet heeft gevolgd, vernietigt het hof de beslissing van de kamer (klacht ongegrond) en rechtvaardigt de ernst van het verwijt de maatregel berisping.

Het hof legt de maatregel berisping op Hof Amsterdam, 7 oktober 2014

Opmerking

Het Stappenplan is van groot belang in de notariële praktijk als het gaat om vaststelling van de wilsbekwaamheid, evenals het opbouwen van een volledig dossier.

Notaris en kandidaat laven behendig in lastige boedel

Uitspraak: *ongegrond*

Casus

Eind april 2013 overlijdt erflaatster E in haar woning. Zij laat onder andere haar Duitse (half)broer K (klager) achter. Krachtens het testament van E krijgt K een legaat van 10 procent van de nalatenschap en zijn E's zuster Z en twee neven de erfgenamen. De Stichting Bewind en Executele van notaris N is executeur. Kandidaat-notaris KN wordt gebeld door de burens van E dat er iemand in de woning is, waarop KN naar de woning gaat, zich als executeur bekendmaakt aan K en de sleutel inneemt.

K claimt dat hij recht heeft op het vruchtgebruik van de woning. K zou met E hebben afgesproken dat K haar begunstigt middels levensverzekeringen en E hem het vruchtgebruik van haar woning legateert. K heeft de verzekeringen afgesloten.

De klacht

K heeft een drietal klachten over de afgifte van het legaat (het niet verstrekken van inlichtingen, het niet binnen de door de advocaat van K gestelde termijn beantwoorden van vragen en het aan klager in rekening brengen van vertaalkosten van de correspondentie met hem). Verder klaagt K over het bezoek van KN aan het sterfhuis en haar brute optreden, het schenden van de overeenkomst over het vruchtgebruik van de woning, het niet zorgen voor een regeling met de erfgenamen over het geclaimde vruchtgebruik, en de afwikkeling van de nalatenschap (onnodig rekken van de betalingsprocedure, het laten oplopen en aan het oog onttrekken van fiscale boeterente).

Het verweer

N en KN hebben hun taak als executeur volgens de in Nederland geldende maatstaven naar behoren uitgevoerd. KN moest de sleutel wel innemen aangezien K geen erfgenaam was. N heeft K bij herhaling de gelegenheid gegeven om zijn claim op het vruchtgebruik aannemelijk te maken. N heeft brieven tijdig beantwoord en de nalatenschap voortvarend afgewikkeld.

De vertalingen waren nodig vanwege de juridisch getinte inhoud van de correspondentie met K, en het was zeker redelijk deze aan K in rekening te brengen, aangezien de boedel al extra kosten te verduren kreeg door de aanspraken van K.

Het oordeel

Het is niet aan de kamer om te oordelen over het bestaan van de overeenkomst. De kamer beoordeelt het handelen van de notaris naar de Nederlandse maatstaven. De kamer oordeelt dat N en KN geen verwijt treft. Er is voldoende informatie verstrekt, de brieven zijn op redelijke termijn beantwoord, het was prudent om de correspondentie te laten vertalen en de boedel niet met die kosten te belasten. De kamer acht invoelbaar dat K bij het bezoek van KN aan het sterfhuis geëmotioneerd was, maar het optreden/handelen van KN treft geen enkele blaam. N heeft correct gehandeld waar het gaat om de door K gestelde aanspraken. N was niet verplicht om K met de erfgenamen in contact te brengen, als deze dat al zouden willen. De fiscale boeterente is niet te wijten aan N, dit was onontkoombaar, en gezien het geringe bedrag hoefde N daar niet speciaal op te wijzen. De klachten tegen N en KN acht de kamer daarom ongegrond.

De notariskamer verklaart de klacht ongegrond

Kamer voor het notariaat Arnhem-Leeuwarden, 23 september 2014

Opmerking

De kamer prijst het voortvarende optreden van N en KN in deze lastige zaak, en de beslissing om de boedel niet ook nog op te zadelen met de vertaalkosten die ten behoeve van klager werden gemaakt.

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtuitspraken te lezen. Nadere informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knb.nl)

Notaris moet afspraken over uitbetaling depot achterhalen

Uitspraak: gegrond met oplegging van een maatregel

Casus

Klager K tekent eind 2011 een aannemingsovereenkomst met aannemer A. Zij komen overeen dat K een bedrag van 5 procent van de aanneemsom bij notaris N in depot zal storten, en bepalen over de uitkering van het depot:

‘De notaris brengt het in depot gehouden bedrag in de macht van de aannemer zodra opdrachtgever haar expliciete toestemming daartoe geeft, die zij in alle redelijkheid niet zal onthouden wanneer alle gebreken naar behoren zijn opgelost. Wanneer opdrachtgever van de haar in artikel 262 van Boek 6 Burgerlijk Wetboek (BW) toegekende bevoegdheid gebruik wenst te maken, deelt de notaris mee tot welk bedrag het depot moet worden gehandhaafd.’

Op 27 september 2012 stort K de 5 procent bij N. Op 30 september 2012 is de oplevering. Op 31 december 2012 keert N het depot uit aan A.

De klacht

K klaagt dat N het depot zonder zijn toestemming heeft uitgekeerd en dat N hem niet heeft benaderd met een verzoek om informatie over de gemaakte afspraken over de procedure rondom het depot. N heeft K niet laten weten dat hij voornemens was om het depot te gaan uitkeren en heeft K ook achteraf niet op de hoogte gesteld dat het depot was uitgekeerd.

Het verweer

N stelt dat hij geen partij was bij de overeenkomst en daarvan niet op de hoogte was (of had behoren te zijn). Hij kon daarom conform de wettelijke regeling van artikel 768 lid 2 van Boek 7 BW rechtsgeldig uitbetalen na ommekomst van de termijn van drie maanden aangezien K geen beroep op opschorting heeft gedaan. N stelt voorts dat hij geen nader onderzoek heeft gedaan omdat de regeling van artikel 768 lid 2 van Boek 7 BW dwingend-rechtelijk van aard is, zodat een partij-afpraak geen betekenis toekomt.

Het oordeel

Nu vaststaat dat N geen partij was bij de overeenkomst en deze niet kende of behoorde te kennen, kan hem niet verweten worden dat hij in strijd met de aannemingsovereenkomst heeft gehandeld. Dit neemt echter niet weg dat N uit het oogpunt van zorgvuldigheid had moeten nagaan op grond van welke overeenkomst of afspraken het bedrag werd gestort en of er bijzondere afspraken bestonden ten aanzien van het depot. Het kantoor van N heeft wel contact opgenomen met de aannemer, maar uitsluitend om te vragen wat de dag van oplevering was. De afloop van de termijn is vervolgens door een medewerker van N in de agenda genoteerd. Het aldus door (of namens) N uitgevoerde onderzoek is te summier geweest. Het had op zijn weg gelegen om contact op te nemen met beide partijen om de relevante stukken op te vragen of zich er anderszins van te vergewissen wat de afspraken tussen partijen waren alvorens het depot volledig aan A uit te keren. De mogelijkheid dat de uitleg van de betreffende bepaling vragen zou oproepen, doet daaraan niet af. Integendeel, het mag tot de taak van de deponhoudende notaris gerekend worden dat hij actief optreedt om de voor de afhandeling juridisch van belang zijnde feiten, omstandigheden en vraagstukken te inventariseren, teneinde de beoordeling daarvan in goede banen te leiden. De stelling van N dat van artikel 768 lid 2 van Boek 7 BW niet kan worden afgeweken, is feitelijk onjuist. Aangezien het verwijt ernstig is en de notaris eerder voor een vergelijkbaar feit een waarschuwing kreeg, acht de kamer de maatregel berisping hier passend.

De notariskamer legt de maatregel berisping op

Kamer voor het notariaat Arnhem-Leeuwarden, 2 oktober 2014

Opmerking

Ook met het beheer van een 5 procent-depot kan de notaris zijn toegevoegde waarde bewijzen door de afspraken op tafel te krijgen, eventueel juridisch te verhelderen, door de belangen van alle betrokken partijen te behartigen en een juridisch juiste beslissing ten aanzien van de uitbetaling te nemen.

PERSONALIA

Recent benoemd tot notaris

Amsterdam (nieuwe vestiging in associatie met De Brauw Blackstone Westbroek) **mr. M.G. Rebergen**, kandidaat-notaris (1998);

Bussum (nieuwe vestiging in associatie met mr. D.W. Doude van Troostwijk) mevrouw **mr. W.J.C.A. Doude van Troostwijk-Stuart**, kandidaat-notaris (1997); Zeist (protocol mr. A.W. Woortmann) **mr. F.B. van Acker**, kandidaat-notaris (1999).

Aangewezen tot toegevoegd notaris

Den Haag (protocol mr. M.J.J.R. Lentze) m.i.v. datum beëdiging mevrouw **mr. D.E.M. van Iperen-Roepers**.

Frank van Acker

Helmi Doude van Troostwijk-Stuart

Danielle van Iperen-Roepers

Eervol ontslag op verzoek

mr. A.J.W.M. van Hengstum, notaris te Hilversum, m.i.v. 30 september 2014; **mr. P.H.M.J. Tijssen**, notaris te Venlo, m.i.v. 1 oktober 2014;

mr. P.P.M. Hoevenaars, notaris te Leidschendam-Voorburg, m.i.v. 15 oktober 2014;

mr. P.H.M. Muijsers, notaris te Oude IJsselstreek, m.i.v. 1 januari 2015; **mr. M.A. Swart**, notaris te Zandvoort, m.i.v. 1 november 2014;

mevrouw **mr. J. Blom**, notaris te Haarlemmermeer, m.i.v. 1 januari 2015; **mr. H.M.I.Th. Breedveld**, notaris te Rotterdam, m.i.v. 1 januari 2015.

Toewijzing protocol

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft op grond van artikel 15 van de Wet op het notarisambt besloten het protocol en de overige notariële bescheiden van:

- mr. M.P.W.M. van den Oord, tot 16 april 2014 notaris te 's-Hertogenbosch, m.i.v. 20 oktober 2014 toe te wijzen aan **mr. M.M. Robbers**, notaris te 's-Hertogenbosch;
- mr. M. Siekman, tot 1 mei 2014 notaris te Oldambt, m.i.v. 4 november 2014 toe te wijzen aan **mr. G.K. Kruize**, notaris te Oldambt;
- van mevrouw mr. M.C. Loof, tot 1 mei 2014 notaris te Rotterdam, m.i.v. 31 oktober 2014 toe te wijzen aan **mr. H.J.C. Paulusma**, notaris te Rotterdam;

- van mr. J.Th. Lamers, tot 1 mei 2014 notaris te Zaanstad, m.i.v. 31 oktober 2014 toe te wijzen aan **mr. H.J. Jacobs**, notaris te Zaanstad.

Overleden

Op achtentachtigjarige leeftijd op 17 september 2014 de heer **mr. E.W. Bouwman**, oud-notaris te Bedum.

Op zevenenzeventigjarige leeftijd op 20 september 2014 de heer **mr. J.W. Driessen**, oud-notaris te Landerd.

Op vijfenzeventigjarige leeftijd op 30 september 2014 **mr. A.G. van der Reijt**, oud-notaris te Montferland en tot zijn overlijden toegevoegd notaris te Montferland.

Op zeventigjarige leeftijd op 11 oktober 2014 **mr. J.F. Klazinga**, oud-notaris te Smalingerland.

Op zeventigjarige leeftijd op 11 oktober 2014 **mr. A.N.J. Gielen**, oud-notaris te Zandvoort.

Op vijfenzeventigjarige leeftijd op 11 oktober 2014 **mr. J.B.M. Roes**, oud-notaris te Beuningen.

Op zevenenzeventigjarige leeftijd op 20 oktober 2014 **mr. A.A.C. Verhees**, oud-notaris te Katwijk.

Op zevenenzestigjarige leeftijd op 23 oktober 2014 **mr. H.E. Meerburg**, oud-notaris te Werkendam.

Op eenenzestigjarige leeftijd op 24 oktober 2014 **mr. A.W. van Dijk**, notaris te Utrecht.

Kandidaten-shuffle

Het tijt keert. Er worden weer meer woningen gebouwd en verkocht. Meer bv's opgericht, aandelen overgedragen. Het wordt steeds drukker op kantoor, maar ook bij de concurrent. En dus kunnen wij, kandidaten, weer eens vrijwillig op zoek naar een andere baan.

Dat is lange tijd wel anders geweest. Je mocht blij zijn om een functie te vinden en aan een vrijwillige overstap zaten zodanige risico's dat velen die stap niet aandurfd. De kandidaat-notaris als loonslaaf, waarbij salarisgroei, perspectieven, opleidingskansen of verdieping van werkzaamheden nicht im Frage zijn. Sommige kantoren hebben deze piramidevormige take it or leave it-opbouw zelfs tot hun huisstijl verheven.

Een collega van mij, ook kandidaat-notaris, heeft ontslag genomen. Ze heeft een andere baan gevonden in het notariaat. Ze gaat veel meer inhoudelijk werk doen, grotere zaken, grote namen, juridisch de diepte in. Tijdens het gesprek dat ze hierover heeft met één van onze werkgevers blijkt de notaris in kwestie verbaasd te zijn. Hij heeft het niet zien aankomen. Denkt ze echt dat ze meer interessante dossiers krijgt? Gaat ze dan écht meer verdienen op dat andere kantoor? De notaris blijkt naast teleurgesteld, toch voornamelijk verbaasd. Maar ja, wanneer je kandidaten, na een aantal jaren ervaring opgedaan te hebben, geen verdere carrièreperspectieven biedt, vertrekken ze zodra er zich een mogelijkheid aandient.

Beste notarissen-werkgevers, als je dit als kantoor niet wilt, zul je toch echt actief maatregelen moeten nemen om dit tijt te keren. De markt trekt aan! Wees gewaarschuwd! De grote 'kandidaten-shuffle' is begonnen en dit keer ligt er geen 'ontslagvergunning wegens bedrijfs-economische redenen' aan ten grondslag!

Drie kandidaat-notarissen schrijven bij toerbeurt de Kanocolumn. Elke maand doet een van hen verslag van de belevenissen en ervaringen als kandidaat-notaris. Om vrijuit te kunnen schrijven, ondertekenen ze de column slechts met 'Kano'.

Ruimte

voor de notaris met een blik op de toekomst

Risico's raken uw ondernemersgeest en uw ambities. Deze risico's kunnen van operationele en financiële aard zijn. Denk aan uw locatie, uw apparatuur of uw cash-flow. En wat als u persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld voor een beroepsfout?

Maar ook uw inzetbaarheid is een risico. Want wat als u arbeidsongeschikt raakt? En welke maatregelen neemt u voor risicobeheersing en bescherming tegen (financiële) gevolgen van cyberrisico's? Belangrijke zaken waar u op een kostenefficiënte en verstandige wijze mee om moet gaan.

Aon Professional Services adviseert u bij het inzichtelijk en beheersbaar maken van uw risico's. Wij kennen de notarispraktijk al 70 jaar en zijn verzekeringsspecialist voor de notariële sector. Wij bieden u een optimale totaaloplossing. Met diverse verzekeringen, producten en diensten toegespitst op uw branche. Zo krijgt u de ruimte om te ondernemen met een solide basis.

Meer weten?

Kijk voor meer informatie op www.professionalservices.nl en www.aon.nl/cyber. Voor persoonlijk advies, neem contact op met Aon Professional Services, tel. **020 430 52 71**.

Bekijk het eens vanuit een ander perspectief

Het runnen van een eigen praktijk is een mooi avontuur en u geniet daar waarschijnlijk met volle teugen van. Maar u zit niet te wachten op ingewikkelde verzekeringsvraagstukken of problemen met een schadeuitkering. U wilt zich tenslotte bezighouden met vakinhoudelijke zaken. Laat u daarom voor uw zakelijke verzekeringen, zoals uw beroepsaansprakelijkheids- of arbeidsongeschiktheidsverzekering, begeleiden door Niehoff Werning & Kooij. Met meer dan 35 jaar ervaring kennen wij uw beroep en weten wij waar de valkuilen zitten. Zoals de consequenties voor het zakelijk verzekeringspakket bij het samengaan of uiteenvallen van kantoren.

Zekerheid is dichterbij dan u denkt.

www.nwk.nl

Niehoff Werning & Kooij
financieel adviseurs voor advocatuur en notariaat